

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 2 september 2008

§ 169–184

Beslutande

Kent Ögren (s), ordförande	Monica Carlsson (v)
Britt Westerlund (s), vice ordförande	Ann Kristin Nilsson (s)
Dan Ankarholm (ns), ers	Agneta Granström (mp)
Leif Bogren (s)	Ulf Zakariasson (ns), ers
Hans Swedell (m)	Bo Hultin (m)
Agneta Burman (s), ers	Erik Berg (c)
Margaretha Henricsson (ns)	Jens Sundström (fp)
Bengt Ek (s)	

Handläggare (hela eller delar av sammanträdet)

Elisabeth Holmgren, landstingsdirektör	Kurt-Åke Hammarstedt, enhetschef
Åsa Sjöström, enhetschef	Lars Tyskling, enhetschef
Gunnar Persson, enhetschef	

Sekreterare

Inga Gustafsson

Justerat den 5 september 2008

Justerat den 11 september 2008

Kent Ögren, ordförande

Hans Swedell, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 15 september 2008. Överklagandetiden utgår den 6 oktober 2008.

Inga Gustafsson

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista	3
Närvarorätt	3
För kännedom	3
Rapporter från styrelseledamöter.....	3
Landstingsdirektörens rapport.....	3
Yttrande över betänkandet Framtidsvägen - en reformerad gymnasieskola (SOU 2008:27)	36
Yttrande över EU-kommissionens förslag till direktiv om patientens rättigheter vid gränsöverskridande vård	40
Regionaliserad läkarutbildning	41
Investeringar 2008	42
Försäljning av bostadsrätt i Luleå, Mjolkuddsvägen 13	43
Bidrag till Kulturarv Gallejaur	43
Förändringar i projektet ESIS	45
Förändringar i projektet TräIN.....	47
Kolsänkor i Norrbotten etapp III	49
Ägardirektiv till Almi Företagspartner Nord AB	52

§ 169

Val av protokolljusterare

Hans Swedell (m) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 170

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs.

§ 171

Närvarorätt

Beslutas att hela dagens sammanträde ska vara offentligt.

§ 172

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 173

Rapporter från styrelseledamöter

Dnr 37-08

Kent Ögren (s) informerade om Norrstyrelsens verksamhet samt om Kiruna-dialogen.

§ 174

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-08

Bilagor

Som bilagor till rapporten medföljer:

- 1 Ekonomirapport (juni och juli).

- 2 Vårdbarometern.
- 3 Regionala jämförelser av folkhälsa för vuxna.
- 4 Artikel ur Läkartidningen om VAS.
- 5 Projektet Framtidens sjukvård i Kiruna – genomförandet Ombyggnader Kiruna sjukhus.
- 6 Uppföljning av revisionsrapporter 2006–2007.
- 7 Uppdrag till landstingsdirektören enligt beslut i landstingsstyrelsen 2004–2007 samt 2008.

Muntlig rapport

Muntlig rapport lämnas angående tvätt- och textilservice:

- Fokuserade frågor sedan det nya avtalet trädde i kraft under våren.
- Kostnader för nyttjade av externa juristtjänster.
- Leveranssäkerhet och arbetsformer med leverantören för att långsiktigt säkra textilförsörjning och leveranssäkerhet.

Vårdkonflikt

Vårdförbundets strejkvarsel trädde i kraft i Norrbotten den 5 maj och strejken pågick till den 28 maj. Strejken omfattade röntgensjuksköterskor, biomedicinska analytiker, anestesijuksköterskor, operationssjuksköterskor vid vissa av länets sjukhus. Dessutom var sjuksköterskor vid några vårdavdelningar och en mottagning samt enhetschefer och vårdchefer vid divisionerna Medicinska specialiteter och Opererande specialiteter uttagna i strejk.

Strejken fick fått stora återverkningar på sjukvården i Norrbotten eftersom över 1 000 planerade operationer, en betydande del läkarbesök och planerade röntgenundersökningar fick ställas in. Vårdkonflikten påverkade inte patientsäkerheten.

En särskild organisation arbetade under varseltiden och under den tid strejken pågick. Under varseltiden lades mycket arbete ned på omställning av verksamheten till akut verksamhet. Vidare hanterades problem som uppstod i verksamheten och arbetsrättsliga frågor.

Samverkan med Vårdförbundet fungerade bra och omfattade problemlösningar, överläggningar och tvisteförhandlingar.

Inställda operationer och besök förlänger väntetiderna inom vården och nu pågår planering för att ta om hand dessa patienter.

Antalet operationstillfällen t o m juli månad är cirka 1 300 färre jämfört med samma period förra året. Det beror i huvudsak på strejken i maj månad då ca 1 000 planerade operationstillfällen föll bort. Under juni och juli månad ökade den planerade operationsverksamheten något. I juli ökade även de akuta operationstillfällena och då särskilt vid Sunderby sjukhus där de var drygt 70 (eller ca 15 procent) fler än tidigare år.

Efter sommaren kommer läget att kartläggas för att se vad som kan göras. Negativa effekter på tillgängligheten kommer särskilt att återfinnas inom ortopedi och allmänkirurgi. Om köerna ska arbetas bort kommer det att krävas extra resurser.

Inom de medicinska specialiteterna var vårdcheferna och arbetsledarna på avdelningarna uttagna. Det hade ingen direkt inverkan på de planerade besöken. Frånvaron av arbetsledare medförde en del störningar och extra kostnader när bemanningsplaneringen inte höll vid sjukfrånvaro och liknande situationer.

Konsekvenserna av en eventuellt ökad produktion på operationssidan under hösten blir en viss överbeläggning på vårdavdelningarna för att täcka behovet av eftervård och rehabilitering. Det innebär i sin tur ökade kostnader för bemanning.

Verksamheten under sommaren

Primärvård

Huvuddelen av primärvårdens verksamhet har fungerat väl. Det har funnits inslag av ökat tryck på både mottagning, distrikt och ambulans (fler turister och färre medarbetare på plats). Alla vårdcentraler har precis som tidigare somrar halverat sin verksamhet under sommaren. Ett antal vårdcentraler har växelstängt: Sanden-Erikslund i Boden, Piteå-Furunäset och Norrfjärden-Öjebyn i Piteå samt Malmen-Graniten i Kiruna. I Luleå hade Gammelstad stängt helt och samverkade med Stadsviken, Björkskatan härbärgerade sig tre veckor under sommaren hos Porsöns. De vårdcentraler som har vårdplatser har stängt eller reducerat antalet platser och det har fungerat väl.

Införandet av etikettskrivare på laboratorierna och väntetidsmätningar till olika vårdgivare orsakade en hel del problem i början av sommaren. Det är olyckligt att införa förändringar i datasystemen i anslutning till semesterperioderna.

Opererande specialiteter

En preliminär bedömning av sommaren vittnar om ett hårt tryck på den akuta verksamheten i Sunderbyn. Belastningen har varit hög både på vårdavdelningarna och operationsverksamheten.

Medicinska specialiteter

Samarbetet inom och mellan sjukhusen har fungerat bra. Generellt kan konstateras att planeringen av verksamheterna har överensstämmt relativt väl med den faktiska efterfrågan som funnits. Samtidigt bör noteras att beläggningen har varit hög både på Sunderby sjukhus och på länsdelssjukhusen. Bemanningen har sviktat på sjukdom och svårigheter att rekrytera vikarier med rätt kompetens. Brist på externa vikarier har inneburit att den egna personalen har arbetat extra skift och/eller dubbla arbetspass. Generellt inom divisionen har sommaravtalet tillämpats i betydligt högre utsträckning än föregående år.

Vuxenpsykiatri

Malmfältens vuxenpsykiatri

Verksamheterna har fungerat bra. Läkarbemanningen har varit bra under hela perioden. Övrig personalbemanning har klarats av utan problem.

Sunderby vuxenpsykiatri

Inom närpsykiatrierna i Luleå, Boden och Kalix har sommaren varit lugnare än vanligt. Missbruks- och beroendeenheten i Luleå är varit stängd p g a ombyggnation, från 30 juni–11 september. Det har inneburit en ökad belastning och ökad vårdtyngd på avdelning 32 i Sunderbyn som också resulterat i överbeläggning. Detta tydliggör ytterligare behovet av att hålla enheten öppet året runt.

Under hösten kommer det att göras en närmare analys av vad sommarstängning innebär för missbruksenheten kontra att bedriva verksamheten året om.

Den ökade belastningen har i sin tur krävt ökat personalbehov som inneburit att sommaravtalet nyttjats i något större utsträckning än normalt.

Länsgemensam vuxenpsykiatri

Har varit en normal sommarperiod, med begränsat antal sommaravtal. Patientbeläggning har varit jämn.

Piteå vuxenpsykiatri

Rapporterar om en lugn sommar, med ett fåtal sommaravtal och lägre beläggning än normalt.

Diagnostik

Verksamheten har i stort fungerat väl under sommaren, mycket tack vare det seriösa planeringsarbete med verksamhetsförändringar, sommarscheman och vikarier som gjordes inför semesterperioden. Sommarförmåner har använts i liten utsträckning, dock har det inte gått att undvika helt. Vissa enheter, exempelvis radiologin i Piteå, har haft mer overtid under beredskapen än tidigare somrar.

Laboratoriemedicin

I Kiruna var det inte möjligt att rekrytera vikarier och där gjordes en överenskommelse med medicinskt ansvariga på sjukhuset att skärpa kriterierna för att kalla in personal under beredskap. I början av juni gjordes en uppgradering av VAS beträffande remisshanteringen, vilket innebar förändringar av vissa rutiner.

Radiologi

Bristen på radiologer är givetvis ännu mer kännbar under semesterperioden och väntetiderna till planerade undersökningar har därför ökat. Piteå hade endast en läkare i tjänst och för att klara jourverksamheten skedde ett samarbete med övriga kliniker i länet. Sommarplaneringen i Malmfälten påverkades av att enheterna gjorde allt för att minska de väntetider som uppstod i samband med vårens strejk, vilket innebar enheterna haft planerad verksamhet i viss utsträckning även under semesterperioden.

Folktandvård

Folktandvården har inget behov av semestervikarier, till viss del tack vare ett femtiotal tandvårdsstuderande som sommarjobbar under ferierna. Folktandvården tar emot tandläkarstuderande redan från första terminen för att knyta kontakt med studerande och visa vad Folktandvården har att erbjuda. Sommarjobsverksamheten har lett till att Folktandvården nu har ett stort kontaktnät som används i olika rekryteringsområden. En annan anledning

till att verksamheten fungerar bra utan sommarvikarier är planering och samverkan i öppethållande mellan kliniker och verksamhetsområden.

Kultur och utbildning

Sommarens verksamhet har flutit enligt planerna. Skolornas examensdag inföll 5 juni. På Grans Naturbruksskola har man under sommaren påbörjat en samverkan med samordningsförbundet ACTIVUS för arbetsträning av långtidssjukskrivna och långtidsarbetslösa. Åtta deltagare har arbetat i skolans utemiljöer under daglig handledning av skolans lärare.

Norrbottnens museum har inventerat fornminnen i Pajala samt genomfört uppdragsgrävningar i anslutning till ett antal exploateringsarbeten. I Kiruna har en bebyggelseinventering påbörjats liksom ett uppdrag att dokumentera kooperationens historia i Malmfälten.

Norrbotten NEO har deltagit i Musik i Pite älvdal.

Konferensen ”Hur använder vi vår historia 2” genomfördes av divisionsstaben 10–11 juni i Haparanda i samverkan med STRT, Sverigefinska Riksförbundet och Kvänlandsförbundet med ett 60-tal deltagare och många engagerade diskussioner.

Service

Sommaren har förlöpt som planerat.

Tillgänglighet och vårdgaranti

Nationellt

Beredningsgruppen för det nationella vårdgarantiarbetet besökte Norrbotten den 11 juni. Gruppen består av drygt tio personer med representanter från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samt ett antal landsting/regioner där Norrbotten representeras av Jonas Thörnqvist, division Primärvård och Veronika Sundström, division Opererande Specialiteter.

Vid besöket presenterade landstinget ett antal olika verksamheter. Divisionschef Bo Westerlund presenterade division Primärvård och divisionschef Hans Rönnqvist presenterade division Opererande Specialiteter och deras arbete med att förbättra tillgängligheten. Per Berglund, verksamhetschef, och Eva Barrelöv, vårdchef, från öron-näsa-halskliniken i länet gjorde en presentation av sitt arbete med att förbättra tillgängligheten. Samtliga föredragshållare betonade ledarskapets betydelse för ett lyckosamt och långsiktigt hållbart tillgänglighetsarbete.

Deltagarna var mycket imponerade över landstingets tillgänglighetsarbete och har för avsikt att sprida detta som goda exempel i övriga landet.

Norrbotten

Under juni månad har det gjorts en utveckling av VAS för att kunna fånga upp ytterligare uppgifter om väntande patienter (hur många patienter som väntar av självmant eller som väntar av medicinska skäl). Utvecklingen har gjorts för att kunna möta efterfrågan från den nationella väntetidsdatabasen. Tester av dessa förändringar pågår för närvarande och det i dagsläget inte finns några väntetidsuppgifter för juli månad att tillgå, dessa förväntas finnas tillgängliga under senare hälften av augusti. Siffrorna för augusti förväntas vara klara första veckan i september.

Någon rapportering per juni månad brukar inte göras, detta gäller även i år. Nästa specificerade rapport för landstinget redovisas på en kommande styrelse.

Under hösten kommer landstinget att tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting att starta ett gemensamt projekt kring att utveckla en modell för automatiserad överföring med kvalitetssäkring (s k filöverföring) för att rapporteringen till väntetidsdatabasen ska kräva så lite manuellt arbete som möjligt..

Systematiskt förbättringsarbete

Bra Mottagning

Det fjärde och avslutande lärandeseminarier i arbetet för att förbättra tillgängligheten på mottagningar, Bra mottagning, har genomförts. Arbetet påbörjades i september 2007 och har skett i samverkan med Kultorum från landstinget i Jönköpings. Nio team har medverkat, varav sju från division Medicinska specialiteter där samtliga sjukhus har varit representerade, ett team från kvinnosjukvården i Gällivare samt ett team från Haparanda vårdcentral.

Arbetet för att förbättra tillgängligheten har kommit olika långt i teamen. Det spänner från att förändringar prövas och förbättringar noteras till att påtagliga förbättringar och ändrade arbetssätt kan redovisas och påtagliga och kvarstående resultat uppvisas. Kvinnosjukvården i Gällivare är ett exempel där man uppnått balans mellan kapacitet och efterfrågan. Påtagliga förbättringar har också uppnåtts vid hud- och reumatologimottagningarna på Sunderby sjukhus. Ökad medvetenhet och ändrade arbetssätt vid medicinmottagningen i Kiruna har lett till kvarstående resultat.

Framgångsfaktorer för ett lyckat förbättringsarbete är framförallt att ledningen driver frågorna, tvärprofessionellt arbete för att ta tillvara alla medarbetares kompetens, tid avsatt, kulturen på arbetsplatsen samt regelbundna mätningar över tid.

Detta är bara början på ett arbete som aldrig får stanna upp och som också kommer att följas upp. En första uppföljning sker under hösten 2008. Förbättringsarbetet ska vara en del i vardagen, vilket teamen också vittnade om att det blivit.

Bra Akutmottagning

Vid projektets sista styrgruppsmöte den 9 maj redovisades läget för projektets kärnprocess. Målet är att uppnå en tillgänglighet på 30 minuter (för första läkarkontakt) respektive 180 minuter (i total handläggningstid) för alla patienter på akutmottagningen.

Ännu går det inte att se något trendbrott beträffande patienttillgängligheten. Huvudorsaken är att det ännu inte prioriterats att schemalägga en permanent kompetens-/resursförändring, i första hand läkare, på akutmottagningarna i balans med hur patientflödet ser ut. Det behövs mer kompetens/resurser under perioden med toppbelastning som är mellan kl 9–16. Analysen, insikten och samsynen finns bland alla berörda i denna fråga. Det gäller dock att genomföra en förändring.

Det är även viktigt att beakta att alla volymtunga specialiteter har en väsentlig del av patientflödet via akutmottagningarna. Respektive klinik prioriterar inte sina resurser på akutmottagningen med hänsyn till detta faktum.

Att åstadkomma en förändring är nu en ledningsfråga för alla nivåer. Frågan: "Hur går det på akuten?", måste in som en ordinarie punkt på dagordningen vid alla ledningsmöten, samtidigt som redovisning och förankring av orsaksamband, mål och mått etc förs ut och blir en naturlig del i förändringsarbetet. Tillgänglighetsfrågan ska prioriteras i det löpande förändringsarbetet vid akutmottagningarna.

Styrgruppen anser att införande av en triagemodell och akutmottagning är en nyckelfråga för möjligheten att nå de uppställda målen för tillgängligheten. De föreslår därför att respektive divisionsledning fattar vederbörliga beslut och påbörjar införandet.

Triage är en metod för att effektivt sortera ut patienter med akuta livshotande tillstånd som kräver omedelbart omhändertagande från dem som kan vänta. Metoden används vidare för att reglera flödet av patienter genom akutmottagningen samt bedöma vårdbehov och hänvisa patienter till rätt vårdnivå.

Vidare presenterades ett förslag som syftar till att minska det stora antalet akuta samtal till akutmottagningarna och i stället länka dem till primärvården under dygnets alla timmar. Förslaget ligger i linje med primärvårdens första handsansvar – att svara för den första patientkontakten (förutom inkommande 112-samtal), vilket också frigör tid för att öka tillgängligheten vid akutmottagningen.

Förslaget diskuterades på primärvårdens ledningsgrupp den 21 maj. Primärvården delar grundprincipen i förslaget och frågan kommer därför att ligga med i det kommande utvecklingsarbetet mellan akutsjukvården och primärvården.

En uppföljning av arbetet sker under hösten 2008.

Utvecklingskraft

Utvecklingskraft är en konferens där förbättringsarbeten från hela Sverige presenteras och sprids. Konferensen arrangerades för femte året i rad och ägde rum i Jönköping som en del i att sprida kunskap om förbättringsarbete. Årets tema var "Bättre resultat och säker vård – alla gånger".

Från Norrbotten medverkade Infektion-/hudvårdavdelning 35 på Sunderby sjukhus som presenterade sitt förbättringsarbete "Vårdprevention". Arbetet går ut på tidiga riskbedömningar på alla patienter som är 65 år och äldre vad gäller fall/fallskador, trycksår och undernäring. De evidensbaserade instrumenten för riskbedömning tillsammans med åtgärder hämtade från vårdprogram skapar en gemensam struktur för det förebyggande arbetet. Anledningen till valet av de tre områdena; fall, nutrition och trycksår, är att dessa är tydliga områden inom omvårdnaden som får stora konsekvenser både ekonomiskt och för den enskilde patienten. Till dessa områden kommer att finnas ett kvalitetsregister där varje patient registreras med riskbedömning, vidtagna åtgärder och resultat.

Arbetet som infektion och hud bedrivit är mycket framgångsrikt och erfarenheterna ska nu både fördjupas och spridas.

Hederspris till VRISS-projektet i Piteå

VRISS-projektet i Piteå tilldelades ett hederspris när tidningen Dagens Medicin delade ut priset Guldskalpellen 2008. Guldskalpellen är en utmärkelse till förnyare inom hälso- och sjukvården.

Juryns motivering till hederspriset lyder: "Ett grundligt och systematiskt arbete med hög grad av kreativitet och uppfinningsrikedom. Pristagarna har skapat en hög motivation för hygienarbete och därmed visat att det går att uppnå imponerande goda resultat med strikta och väl genomtänkta rutiner".

Hela VRISS-teamet inom de olika verksamhetsområdena i Piteå har bedrivit ett fint och resultatriktat arbete. Detta är andra året de får på kort tid för samma arbete. Projektet fick även en posterutmärkelse i Paris i april månad.

Stipendium för bästa förbättringsarbete

Vid landstingsfullmäktiges sammanträde i Pajala den 17 juni tilldelades reumatologin i Norrbotten landstingets stipendium för bästa förbättringsarbete. Det är andra året som stipendiet delades ut och summan är 100 000 kronor, som får användas för att fortsätta förbättringarna i hela verksamheten.

Juryn konstaterar i sin motivering att reumatologen genom ett systematiskt och långsiktigt förbättrings-/utvecklingsarbete på ett genomgripande sätt har förbättrat tillgängligheten, patientsäkerheten och kvaliteten i vården. Reumatologin vid Sunderby sjukhus är en länsspecialitet. För att öka tillgängligheten har satellitmottagningar införts på övriga sjukhus i länet.

"Reumatologen har genomfört förändringar i hela verksamheten. Med nya behandlingsmetoder, baserade på den medicinska utvecklingen, har enheten gått från en rehabiliterande specialitet till modern reumatologi med tidig intervention och effektiv modern medicinsk behandling som högsta prioritet. Det förbättrade samarbetet med primärvården har medfört att patienter med nydebuterad behandlingskrävande reumatisk sjukdom tidigt kan omhändertas och behandling kan inledas utan fördröjning.

Det förbättrings-/utvecklingsarbete som bedrivs vid reumatologen är ett föredöme inom vården och ett utmärkt exempel på hur man med fokus på patientens behov och effektivt resursutnyttjande kan åstadkomma betydande resultat."

Stipendiet för bästa förbättringsarbete förutsätter bl a att man förändrat hela verksamheten och har arbetat så pass länge att förändringarna är väl integrerade i det dagliga arbetet. Det räcker således inte med enstaka projekt. I år inkom sju ansökningar. Det finns flera intressanta utvecklingsarbeten bland dem. Jag hoppas att de som sökt stipendiet men inte fick det denna gång ska inspireras av att ha deltagit och både fortsätta förbättringsarbetet och söka igen. Bra verksamhetsresultat och uthållighet ger utdelning på många sätt på sikt.

Vårdrelaterade infektioner ska halveras

SKL har genomfört den första nationella mätningen av vårdrelaterade infektioner i Sverige. Redovisningen är värdefull som en ögonblicksbild och den ska användas i vårt arbete med att, i ett första steg, halvera antalet vårdrelaterade infektioner. Den är inte heltäckande och den kan inte, på grund av bortfallet, användas för en jämförelse mellan landstingen. Vi kommer att få en klarare bild av läget vid nästa mätning som sker i november.

Den nationella mätningen visar att en tredjedel av de vårdrelaterade infektionerna inträffade i samband med operationer och att infektionerna är lika förekommande hos kvinnor som hos män.

För att halvera de vårdrelaterade infektionerna har ett åtgärds paket tagits fram som berör många områden. I Norrbotten arbetar vi aktivt efter dessa åtgärder. Vi har också sedan några år tillbaka systematiskt arbetat för att minska de vårdrelaterade infektionerna. Bl a har Kalix, Gällivare och Piteå älvuds sjukhus med framgångsrikt resultat deltagit i nationella projekt. En viktig del i att minska antalet infektioner är att följa landstingets hygienpolicy till punkt och pricka. Vårdrelaterade infektioner skapar ett onödigt lidande för många människor och orsakar stora kostnader för sjukvården.

Patientsäkerhetsarbete

Det grundläggande kvalitetskravet är att vården är säker och att patienter inte utsätts för risker eller negativa händelser, dvs vårdskador som gått att förhindra genom systematiskt förbättrings- och patientsäkerhetsarbete.

Arbetet med förhållningssättet, som innebär att lära av misstag och inte att skuldbelägga enskilda individer, har fortsatt. Förbättringsarbetet inriktas allt mer på att säkra systemet hälso- och sjukvård i förebyggande syfte.

Patienter och närstående vill att sjukvården ska lära av sina misstag så att inte fler drabbas. I detta arbete ingår att rapportera avvikelser och att genomföra händelseanalyser. Införandet av IT-stödet Synergi genomförs enligt planering och cirka 250 avvikelseansvariga är utbildade och cirka 4 500 medarbetare är användare av IT-stödet i nuläget.

Under 2007 var ambitionen att hälso- och sjukvården skulle bli riktigt bra på att genomföra händelseanalyser. Jag kan konstatera att vi kan bli mycket bättre. Ett ännu djupare engagemang och resurser måste läggas på att använda information och kunskap om negativa händelser, tillbud och vårdskador. Arbete med att genomföra händelseanalyser är nödvändigt så att förbättringsarbetet fokuseras på faktiskt identifierade förbättringsbehov. Vi har 160 medarbetare som genomgått utbildning i metoden för händelseanalys och jag konstaterar att ett flertal inte har deltagit i händelseanalysarbetet.

Den nationella satsningen för ökad patientsäkerhet präglar just nu insatserna i patientsäkerhetsarbetet. Det fokuserar på att förebygga urinvägsinfektioner i samband med vård, infektioner vid användning av centrala venösa infarter och postoperativa sårinfektioner. Inom området vårdrelaterade infektioner startar vecka 35 ett systematiskt lärandestyrt förbättringsarbete. Arbetet med att förebygga fallskador och trycksår fortsätter inom ramen för vårdprevention. Likaså påbörjas ett strukturerat arbete för säker läkemedelshantering. Inom samtliga områden är processledare utsedda.

Vid varje vårdskada finns en eller flera medarbetare involverade. Dessa medarbetare behöver stöd och hjälp och för ändamålet har en riktlinje "Medarbetarstöd vid vårdskada" tagits fram. Jag ser chefer och ledare som viktiga aktörer i omhändertagandet av medarbetare som varit involverade i en vårdskada förutom erforderliga åtgärder för berörda patienter.

Klagomålshantering

Som stöd åt verksamheten har generella riktlinjer för klagomålshantering tagits fram. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att förslag och klagomål

från patienter och närstående tas om hand, beaktas och återkopplas till verksamheten i syfte att förbättringsåtgärder genomförs.

Vårdskador inom somatisk slutenvård – nationell undersökning

Socialstyrelsen har genomfört en studie av förekomsten av vårdskador i slutenvården inom somatisk sjukvård med hjälp av en beprövad och vedertagen metod. Syftet med studien var att kartlägga förekomsten av vårdskador inom slutenvården inom somatisk sjukvård i avsikt att öka patientsäkerheten. Målet är att öka kunskapen och insikten hos beslutsfattare och hälso- och sjukvårdspersonal om vårdskador och patientsäkerhet.

Metoden innebär granskning av ett slumpmässigt urval patientjournaler. Med ledning av uppgifterna i patientregistret beräknades antalet vårdtillfällen till 1,2 miljoner exklusive psykiatri, rehabilitering, oralkirurgi och palliativ vård. De journalhandlingar som studerades i undersökningen rörde patienter som vårdats vid de slumpmässigt utvalda vårdtillfällena (indexvårdtillfällena) under tidsperioden 1 oktober 2003–30 september 2004.

Urvalet var representativt avseende fördelning av vårdtillfällen mellan de sex sjukvårdsregionerna och mellan de olika sjukhus typerna. I studien ingick 28 av 72 sjukhus.

Sammanlagt granskades 1 967 journaler och 169 patienter (8,6 procent) identifierades ha fått vårdskador.

En vårdskada definieras av Socialstyrelsen som lidande, obehag, kroppslig eller psykisk sjukdom eller död som orsakats av hälso- och sjukvården och som inte är en oundviklig konsekvens av patientens hälsotillstånd.

Drygt hälften av dessa patienter hade vårdskador som läkte under vårdtillfället eller inom en månad efter utskrivning och ytterligare en tredjedel av vårdskadorna hade läkt inom ett år. Nästan var tionde patient fick bestående men eller funktionsnedsättning och i tre procent bidrog vårdskadan till att patienten avled.

Vårdskadorna var vanligast i åldersgruppen 65 år och äldre.

Någon statistiskt säkerställd skillnad i förekomsten av vårdskador mellan kvinnor och män framkom inte.

En vårdskada medförde i genomsnitt sex extra vård dygn. Om resultaten extrapoleras till alla vårdtillfällen på sjukhus under ett år motsvarar det cirka 105 000 vårdskador och cirka 630 000 extra vård dygn.

I Norrbotten kommer även denna rapport att vara ett viktigt underlag i patientsäkerhetsarbetet.

Omräknat till antalet vårdtillfällen för Norrbotten skadas hos oss mellan 250-300 patienter varje år och jag beklagar det lidande som de skadade patienterna drabbas av.

De typer av vårdskador som i studien är vanligast är skador på inre organ i samband med operationer, kateteriseringar, punktioner, endoskopier samt vårdrelaterade infektioner. Det bör observeras att utebliven och/eller förse-nad diagnos också är vanligt förekommande. Detta stämmer väl överens med

uppföljningar i Norrbotten som bl a baseras på ärenden som ersätts av patientförsäkringen och antalet Lex Maria-ärenden.

Baserat på den genomsnittliga förlängningen av vårdtiden med sex dygn för varje vårdskada kan vårdskadorna i Norrbotten beräknas till minst 11,5 miljoner kronor per år. Hälften av vårdskadorna medförde minst ett besök i öppen vård. Detta innebär en kostnad på minst 200 000 kr. Kostnadsberäkningen baseras på den regional prislistan 2008. Därtill kommer kostnader för läkemedel och annat i samband med vårdinsatser samt samhällsekonomiska kostnader, som t ex långa sjukskrivningar och inkomstbortfall för de drabbade.

Det är uppenbart att det finns stora möjligheter att spara både mänskligt lidande och resurser i hälso- och sjukvården genom satsningar på ett strukturerat lärandestyrat patientsäkerhetsarbete.

Mycket har hänt inom patientsäkerhetsområdet de senaste åren men fortfarande finns mycket kvar att göra. Ansvaret ligger i första hand på hälso- och sjukvården med MTO-perspektivet i fokus, d v s människa, teknik och organisation i samspel med varandra.

I dag vet vi en del om varför vårdskador uppstår genom de händelseanalyser som genomförs. Det viktigaste nu och framöver är att utveckla och förbättra händelseanalyserarbetet inom divisionerna och att lära av händelserna samt genom strukturerat förbättringsarbete förebygga att vårdskador upprepas.

Alla vårdenheter i samtliga divisioner ska delta i arbetet med att förebygga vårdrelaterade infektioner som ingår i den nationella satsningen för ökad patientsäkerhet. Dessutom ska trycksår och fallskador i samband med vård förebyggas och läkemedelshandlingen kvalitetssäkras optimalt. Det är också viktigt att förbättra informationsöverföringen inom och mellan olika vårdenheter.

Ny patientdatalag

Den 1 juli 2008 börjar den nya patientdatalagen gälla. Den ersätter patientjournalagen och vårdregisterlagen samt medför vissa ändringar i sekretesslagen. Syftet med lagen är bl a att öka patientsäkerheten – med bibehållen integritet för patienterna. Hälso- och sjukvården får tillgång till rätt information och kan lättare ge en god och säker vård.

Lagen kommer att skapa en enhetlig hantering av personuppgifter genom:

- Krav på informationssäkerhetspolicy.
- Regler om tilldelning av behörighet till åtkomst.
- Regler om dokumentation och kontroll av den åtkomst till och användning av patientuppgifter som förekommit.
- Regler om innehåll, utformning och hantering av journalhandlingar.

Med den nya patientdatalagen skapas också en laglig möjlighet för olika vårdgivare att dela information på ett enklare sätt genom sammanhållen journalföring. Det gör det lättare att ta ett gemensamt ansvar för patienterna. Lagen gör det möjligt att få en samlad överblick av patientens vårdokumentation, oavsett hur många eller vilka vårdgivare patienten har besökt. Det innebär att vårdgivarna kan få direktåtkomst till varandras journalhandlingar

under förutsättning att patienten har lämnat sitt samtycke. Även om patienten har spärrat sina uppgifter för åtkomst från andra vårdgivare får patientuppgifter användas i nödsituationer när patienten själv inte är kapabel att fatta beslut.

Lagen säger att det finns utrymme för ett frivilligt samarbete mellan olika vårdgivare att se varandras journaler via digitala medier. Det är alltså inte ett gigantiskt IT-system som ska byggas för alla journaler i landet. Förutom de tekniska lösningar som krävs för att dela uppgifter, ställs det också högre krav på en tydlig journalföring och en gemensam terminologi.

Under sommaren och hösten kommer följande aktiviteter att vidtas för att informera både allmänhet och anställda:

- Landstinget kommer att trycka upp en folder och en affisch som riktar sig till patienter och allmänheten. Det kommer också att finnas information på landstingets webbportal.
- Socialstyrelsen håller på att utarbeta en informationsbroschyr riktad till anställda inom hälso- och sjukvården. Det har skapats en webbsida för anställda på Insidan.
- Socialstyrelsen tar fram nya föreskrifter om informationshantering och journalföring i juli 2008. De ersätter föreskrifter och allmänna råd om patientjournallagen (SOSFS 1993:20) och om dokumentation av patientbehandling inom tandvården m m (SOSFS 1996:16).
- Under hösten kommer information om patientdatalagen att anordnas för landstingets personal runt om i länet.

Uppföljning av folkhälsoprojekten

Landstingsstyrelsen har beslutat att landstingets särskilda ram för folkhälsoarbete under 2008 ska användas till samverkan för en bättre folkhälsa i Norrbotten, liksom till bidrag till folkhälsoinsatser. I det följande redovisas hur ramen använts under det första halvåret.

Samverkan för en bättre folkhälsa i Norrbotten

Konferens med lokala folkhälsoråd

Efter att den folkhälsopolitiska strategin antagits anordnades den första träffen med samtliga ledamöter i kommunernas hälsoråd i januari 2008. Temat var modeller för strategiskt folkhälsoarbete samt goda exempel på förebyggande insatser i länet riktade till barn och ungdomar.

Handlingsplaner utifrån den folkhälsopolitiska strategin

Kommunerna och landstinget har under 2007 ställt sig bakom strategin och nu vidtar arbetet med att genomföra och förverkliga innehållet i praktiskt arbete. Som ett första steg ska landstinget under 2008 arbeta fram en handlingsplan för sitt eget arbete utifrån strategin, i samklang med övriga styrdokument. Under våren har arbetet omfattat området äldre och under hösten kommer även grupperna barn och ungdomar samt vuxna att omfattas.

Nätverk kring förebyggande av berusningsdrickande

Landstinget ingår i ett nybildat länsnätverk kring konceptet Varannan vatten. Syftet är att minska berusningsdrickande i länet. Landstinget bidrar till kostnader för vissa trycksaker. Under 2008 medverkar också Luleå Energi samt

kommunerna Luleå, Boden, Piteå, Kiruna, Älvsbyn, Jokkmokk och Övertorneå. Möjlighet ges årligen till fler att delta i nätverket.

Konferens om datainsamling om skolbarns hälsa och levnadsvanor
Hälsosamtalsundersökningen har pågått i länet i några år, och nu deltar 13 av länets 14 kommuner. Under våren höll landstinget en konferens kring undersökningen för utbyte av erfarenheter mellan skolsköterskor samt diskussioner om undersökningens betydelse och användbarhet på skol-, kommun-, regional och nationell nivå. Ett sextiototal skolsköterskor medverkade. Föreläsare från landstinget, länsstyrelsen och Barnombudsmannen medverkade också.

Konferenser om sexuell hälsa

I april hölls i Landstingshuset en konferens om hur man kan arbeta för att förebygga spridning av hiv och andra sexuellt överförbara infektioner (STI). Konferensen var en av nio som Socialstyrelsen arrangerar i landet i samarbete med landsting och regioner. En uppföljande konferens hölls också med syfte att finna nya och effektivare vägar för samverkan mellan olika aktörer i länet på området sexuell hälsa. Utöver landstingsrepresentanter deltog Socialstyrelsens hiv-preventiva enhet och ett flertal inbjudna ideella organisationer, som tidigare bedrivit arbete på området eller som skulle kunna utveckla sin verksamhet att omfatta sexuell hälsa på ett tydligare sätt.

Framtagande av boken "Att vara ung i Norrbotten"

Landstingsråden Britt Westerlund, Agneta Granström och Monica Carlsson gjorde under 2007 och 2008 en rundresa i länet för att diskutera hälsoläget bland barn och ungdomar och för att få goda exempel på hälsofrämjande insatser som görs för denna grupp. Inom den särskilda ramen tas nu en bok fram med huvudsyftet att sprida goda exempel på insatser från den lokala nivån.

Bidrag till folkhälsoinsatser

Ett sätt att öka kunskapen om folkhälsoarbete är att finna goda exempel. Landstinget kan bidra till detta genom att stimulera aktiviteter som leder till nya erfarenheter och kunskaper. Av vårens 19 ansökningar beviljades sex (32 procent) bidrag, omfattande 25 procent av årets budgeterade medel för folkhälsobidrag. Bidraget kan också sökas vid ett ytterligare tillfälle under hösten.

Det är viktigt att erfarenheter och kunskaper från de goda exemplen sprids och ett lämpligt tillfälle för spridning är när landstingets representanter och hälsoråden träffas. Vid träffen för hälsoråd i början av året, liksom vid konferenserna för sexuell hälsa och hälsosamtal, redovisades flera av de projekt som fått folkhälsobidrag.

Halvårsredovisning mot budget (tkr)

Målområde	Budget 2008	Utfall 1:a halvåret	Intecknat	Utfall inkl. intecknat	Återstående
Samverkan					
Hälsorådsträff		22		22	
Handlingsplan		29	52	81	
Varannan vatten			100	100	
Ungdomsbok		110	170	280	

Målområde	Budget 2008	Utfall 1:a halvåret	Intecknat	Utfall inkl intecknat	Återstående
Sex hälsa konf		22		22	
Hälsosamtal konf		7		7	
Övrigt		1		1	
Summa	1 400	191	322	513	887
Bidrag					
Externa		65	55	120	
Interna			29	29	
Summa	600	65	84	149	451
Totalt	2 000	256	406	662	1 338

Metod att förebygga bröstcancer snart verklighet

Den 30 juli träffades internationella bröstcancerforskare på Sunderby sjukhus för att planera och starta en unik studie i Norrbotten som handlar om att söka en metod att förebygga bröstcancer. Forskargruppen har under en längre tid arbetat med hypotesen att graviditet ger ett skydd mot bröstcancer. Detta ska nu systematiskt och vetenskapligt förankras så att en förebyggande metod mot bröstcancer kan tas fram.

Detta är ett bra exempel på hur Norrbotten kan vara med och bidra till viktig forskning.

Projekt om jämställd vård

Genusmedicinsk forskning, statliga rapporter och offentlig statistik visar att den svenska hälso- och sjukvården är ojämslälld inom flera områden på nationell nivå. Frågan är om landstinget i Norrbotten bedriver ojämslälld vård. Om så är fallet, kan vi i så fall åstadkomma en varaktig förändring och en mer jämställd och patientsäker vård för länets medborgare, nu och i framtiden?

Landstinget har därför ansökt om medel (ca 1 miljon kr) för en förstudie om jämställd vård från den europeiska socialfonden. Beviljas projektmedlen bidrar europeiska socialfonden och svenska staten med vardera 50 procent. Beslut om projektmedel kommer att beviljas fattas av Strukturfondpartnerskapet i övre Norrland den 15 oktober 2008.

Syfte och målgrupper

Förstudien syftar till att kartlägga kunskapsnivån och analysera behovet av kompetensutveckling kring jämställd vård för de definierade målgrupperna för att i nästa steg resultera i kompetensutveckling i ett genomförande. Den syftar också till att klargöra om de utvalda verksamhetsområdena som kartläggs i förstudien är relevanta att arbeta vidare med utifrån ett kompetensutvecklingsperspektiv.

Under förstudien kommer landstinget att koncentrera arbetet på två målgrupper; chefer och medarbetare i verksamheterna.

Politiker och anställda

Politikerna utgör inte en "giltig" målgrupp i Socialfondsprogrammet när det gäller kompetensutvecklingsinsatser. Däremot kommer politikernas synpunkter att tas till vara under förprojekteringen för att ge input till själva sak-

frågan, dvs hur de själva upplever situationen kring jämställd vård inom landstinget, vilka orsaker och konsekvenser de ser ur ett politiskt och verksamhetsmässigt perspektiv etc.

Tids- och aktivitetsplan

Tids- och aktivitetsplanen består av följande aktiviteter som pågår under delar av eller hela projektiden (1 november 2008–30 april 2009):

- Inventering och kartläggning av könsuppdelad statistik. :
- Inventering och kartläggning av målgruppernas kompetensutvecklingsbehov.
- Förankring.
- Omvärldsbevakning/samverkan.
- Projektledning.
- Sammanställning och analys.
- Ansökan om genomförande.

Rapportering till patientregistret

Rapportering till Socialstyrelsens patientregister av diagnos- och åtgärdsregistrerade vårdtillfällen i slutenvården och läkarbesök inom den specialiserade öppenvården inom landstinget har genomförts enligt plan.

Kvalitetsmässigt är resultatet stabilt, dock har för vårdtillfällen bortfallet av rapportering av yttre orsak till skada ökat något jämfört med föregående år.

Det sedan ett par år pågående förbättringsarbetet, som bl a innehåller förbättrade registreringsrutiner, enhetlig terminologi samt information och utbildning, kommer att intensifieras.

Resultatet blev följande:

Vårdtillfällen

År	Huvuddiagnos saknas	Yttre orsak till skadan saknas
2006	0,8 %	1,4 %
2007	0,8 %	2,0 %

Läkarbesök, specialiserad öppenvård

År	Huvuddiagnos saknas	Yttre orsak till skadan saknas
2006	27,6 %	3,0 %
2007	23,4 %	2,5 %

Antibiotika i tid skulle kunna förebygga magsäckscancer – avhandling

Den 27 maj disputerade medicinläkaren Tom Storskrubb, Kalix sjukhus, vid Karolinska Institutet, institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle. I sin avhandling drar han slutsatsen att genom att hitta och behandla patienter med magsårsinfektion före 50 års ålder är det tänkbart att många fall av magsäckscancer skulle kunna förebyggas.

Avhandlingen bygger på den största populationsstudien med gastroskopi någonsin, 3 000 friska, vuxna personer i Kalix och Haparanda, varav 1 000 personer undersöktes med gastroskopi.

Tom Storskrubb har studerat förekomsten av magsårsbakterien *Helicobacter pylori* samt förekomsten av ärrbildning och cellförändringar i magsäcks-slemhinnan hos försökspersonerna. *Helicobacter pylori* upptäcktes 1982 av två australiensare, som 2005 fick Nobelpriset i medicin. Upptäckten har revolutionerat behandlingen av magsår liksom förståelsen för uppkomsten av magsäckscancer. En stor andel av världens befolkning är infekterad av bakterien *Helicobacter pylori* (smittan sker tidigt i livet), men bara en mindre andel drabbas av magsår. I västvärlden har andelen infekterade minskat i takt med att levnadsförhållandena blivit bättre medan befolkningen i de fattigare och mer tätbefolkade delarna av världen visar en fortsatt hög smittofrekvens.

Undersökningarna har skett genom en magkikarundersökning (gastroskopi), en undersökningsmetod där läkaren för ner ett långt böjligt rör via munnen ner i magsäcken för att undersöka den inifrån och samtidigt ta vävnadsprover.

Bland de undersökta personerna hittades en pågående *Helicobacter pylori*-infektion hos ungefär en tredjedel. Ytterligare tio procent av de undersökta visade tecken på att de haft en infektion tidigare. Med hjälp av vävnadsproverna undersöktes även förstadiet till magsäckscancer.

Ärrbildningar och cellförändringar i magsäcken orsakade av magsårsbakterien *Helicobacter pylori* är den enskilt vanligaste orsaken till magsäckscancer och kan förklara upp till 90 procent av cancerfallen.

År 2007 disputerade distriktsläkarna Jukka Ronkainen och Pertti Aro. Deras avhandlingar bygger på samma populationsstudie som Tom Storskrubbs.

Informationskampanj kring Hepatit C

Den 1 september går landstinget ut med en informationskampanj och uppmanar alla som vet eller misstänker att de fått blodtransfusion mellan åren 1965 till 1991 att testa sig för hepatit C. Bakgrunden till kampanjen är en rekommendation från Socialstyrelsen att uppmana patienter, som fått blodtransfusion mellan dessa år, att testa sig eftersom att viruset under denna tid var okänt och således hade inte blodgivarna testats för viruset.

Målgruppen är främst de som var barn under perioden och som vårdats för cancer, hjärtopererats, fötts för tidigt eller fått sk blodbyte. Risken att en blodtransfusion under perioden har lett till smitta är liten. En studie i Västra Götaland från 2007 visar att mindre än 1 procent av dem som testade sig efter att ha fått blodtransfusion 1965–1991 var bärare av hepatit C-virus.

Provtagningen är kostnadsfri för patienten och kommer att ske vid våra vårdcentraler. Även patienter som är inlagda eller har ett inplanerat besök vid länets sjukhus kan be om att få bli testade.

Allmänheten kommer att informeras om kampanjen via pressmeddelande till länsmedia måndagen den 1 september. Därefter annonseras kampanjen i länets dagstidningar via Ditt Landstingannonsen på torsdagarna i veckorna 36, 38 och 40. Affischer och foldrar kommer att distribueras till väntrummen i länet och ska finnas på plats innan kampanjstarten.

Apoteket AB bildar Apoteket Farmaci AB

Apoteket AB har fr o m den 1 juli 2008 beslutat att bilda ett dotterbolag för den verksamhet som tidigare bedrevs under namnet Affärsområde Avtal. Dotterbolagets namn blir Apoteket Farmaci AB.

En praktisk konsekvens för landstingets del är att Apoteket AB:s avtal inom denna verksamhet måste överlåtas till det nya bolaget. Jag har därför, för landstingets räkning, godkänt och bekräftat överlåtelsen av samtliga rättigheter och förpliktelser enligt våra avtal till Apoteket Farmaci AB.

Internt miljöpris

Landstinget delar sedan många år tillbaka ut ett externt miljöpris som blivit mycket uppskattat och uppmärksammat i länet.

I miljöriktlinjerna för år 2008 beslutades bl a att ett internt miljöpris ska inrättas fr o m i år. Landstingsstyrelsen beslutade den 27 maj att prissumman ska vara 25 000 kr. Priset kan ges till enhet eller enskild person, inom landstingets verksamhet, som på ett tydligt sätt tagit initiativ till och ansvar för ett framåsyftande miljöarbete i Miljöpolicyens anda. Anmälan till miljöpriset ska ha kommit in senast den 8 september. Juryn består av miljösamordnare Ingrid Johansson, informationschef Lars Tyskling, miljöledare Bertil Frankkila samt jag själv.

Jag återkommer med mer information senare.

Övertidshantering inom ambulanssjukvården

Landstingsstyrelsen behandlade i april (§ 86) revisionsrapporten ”Granskning av övertidshanteringen inom ambulanssjukvården. Styrelsen fann revisorernas iakttagelser oacceptabla och uppdrog därför till landstingsdirektören att granska förhållandena vid samtliga ambulansstationer samt att säkerställa att tillfredsställande riktlinjer och system för tidsrapportering införs. Landstingsdirektören gavs också i uppdrag att följa upp att de redan vidtagna åtgärderna får avsedd effekt samt att återrapportera till landstingsstyrelsen vid sammanträdet den 2 september.

Övertid inom ambulanssjukvården förekommer i huvudsak vid följande tillfällen, inom parentes anges vem som beordrar:

- Larmuppdrag (SOS Alarm).
- Akut sjukdom (arbetsledning och ambulanspersonal).
- Sommarsemester (arbetsledning).
- Arbetsplatsträffar och utbildning (arbetsledning).

Följande åtgärder är vidtagna:

- Ny och förbättrad attestrutin i PAW är beställd av leverantören, vilket innebär krav på val av orsak vid registrering av övertid. Funktionen kommer att levereras under hösten 2008.
- Utbildning av chefer genomförs under hösten 2008.
- I Vittangi infördes under våren ett nytt schema för ambulanspersonalen, vilket bl.a. inneburit att övertiden minskat. Sedan 1 juni driver Praktiker-

tjänst AB ambulansverksamheten i Vittangi och har därmed övertagit ansvaret för personal, schemaläggning och drift.

Följande åtgärder planeras:

- Den rutin eller liknande med kontroll av registrerad övertid som används vid ambulansstationen i Boden ska införas på samtliga stationer i länet.
- Övertiden inom ambulansverksamheten i länet kommer att följas upp i ambulanssjukvårdens styrgrupp. En viss svårighet finns att urskilja övertid för primärvårdens ambulanspersonal som även tjänstgör i annan verksamhet på vårdcentralerna. Detsamma gäller i viss mån även inom akut-sjukvården.

Förlängning och tillägg i avtalet om sjuktransport med helikopter samt nationell utredning

Förlängning av avtalet

Landstinget har sedan den 1 december 2002 ett avtal med Norrlandsflyg AB om sjuktransport med helikopter. Avtalet är nu förlängt ytterligare två år till den 30 november 2010 och ett tillägg har skett.

Syftet med tillägget är att öka kapaciteten och tillgängligheten för ambulanshelikoptern. Antalet besättningar ökas från tre till minst fyra, vilket innebär att nuvarande begränsningar av piloternas flygtid försvinner, att anspänningstiden kan kortas till 10–15 minuter dygnet runt och att IVA-transporter inom och utom länet kan omfördelas. Helikoptern kan även användas vid överflyttningstransporter från vårdcentraler i glesbygd där endast en ambulans bemannas. Information om avtalsförlängningen lämnades till landstingsberedningen i anslutning till pågående förhandlingar.

Förlängningen och tillägget innebär att kostnaden ökar med 2,6 mkr per år.

Helikopter- och flygutredning

På nationell nivå pågår en utredning om helikopter- och flygverksamheten i landet. Utgångspunkten är att bedöma om en nationell samordning med likvärdig bemanning, utrustning m m skulle vara möjlig. En sådan organisation finns redan i Norge och Finland diskuterar att införa det. Utredningsgruppen, under ledning av Leni Björklund, besökte landstingets företrädare veckan efter midsommar och informerade om arbetet.

Avtal om alarmerings- och dirigerings-tjänster

De fyra nordligaste landstingen har träffat ett avtal med SOS Alarm Sverige AB om alarmerings- och dirigerings-tjänster. Avtalet gäller under tiden 1 januari 2009–31 december 2015. Kostnaden för landstingets del uppgår till 4,6 miljoner per år exklusive mervärdesskatt. Avtalspart kan begära prisjustering vid ett tillfälle per år.

Landstinget ansöker om pengar till förlängd allmäntjänstgöring (AT) inom psykiatri

Nätverket Psykiatri i Norr med representanter från de fyra norra landstingen har gemensamt uppvakttat regeringen för att få ekonomiskt stöd för en utökad AT-tjänstgöring i psykiatri.

Syftet till initiativet är tvådelat; dels att förbättra kvaliteten i psykiatri och beroendekunskaper för varje blivande läkare, dels att bredda basen för rekrytering av läkare till psykiatri. För närvarande är psykiatridelen av AT-utbildningen tre månader jämfört med medicin-, kirurgi- och primärvårdstjänstgöringen som är sex månader.

Förslaget innebär en förlängning av AT-tjänstgöringen med förstärkt lön under psykiatritjänstgöringen och innefattar såväl vuxenpsykiatri som barn- och ungdomspsykiatri.

Socialstyrelsen disponerar år 2008 totalt 12 150 000 kr för ändamålet, varav 6 250 000 kr för norra sjukvårdsregionen. För åren 2009 och 2010 avsätts till norra sjukvårdsregionen 11 100 000 kr årligen under förutsättning av vederbörliga beslut. Socialstyrelsen ska rapportera om uppdraget under 2009 och 2010 och slutrapportera det senast den 31 december 2011.

Datortomografihaveri, Sunderby sjukhus

Undersökning med datortomografi (skiktröntgen) har kommit att bli den viktigaste radiologiska metoden för både akuta och planerade undersökningar. Det är därför av största vikt att tillgängligheten till systemen är hög.

Vid radiologiska enheten på Sunderby sjukhus finns två datortomografer, den ena (DT 13) installerades hösten 1999 och den andra (DT08) i början av 2000.

Händelsebeskrivning DT08

Lördagen den 17 maj stannade datortomografen mitt i en undersökning p g a att rotationen slutade att fungera. En MT-ingenjör gjorde under söndagen en felsökning som tydde på fel i rotationskontrollen. Reservdelar beställdes och monterades under tisdagen, men trots det gick inte systemet att starta. Läns-teknik begärde då hjälp från leverantören.

Torsdagen 22 maj konstaterade tekniker från leverantören att felet berodde på att samtliga magneter, som medverkar till att gantryn roterar, hade lossnat. Det var ett så pass komplicerat fel att dessa inte kunde bytas på plats, utan hela gantrynheten måste ersättas.

Någon sådan enhet finns normalt inte lagerhållen, utan har längre leveranstid, från två–tre veckor. I detta fall kunde ett utbytesgantry levereras på måndagen den 2 juni och monteras så att systemet åter var i drift i slutet av vecka 23. Kostnaden beräknas till mellan 1,2 och 1,5 miljoner kr.

Händelsebeskrivning DT13

Vid en undersökning på kvällstid onsdagen den 21 maj stannade systemet och gick inte att återstarta. På torsdagsmorgonen gjordes en felsökning av Läns-teknik som diagnostiserade felet till högspänningsgeneratorns likriktardel. Reservdelar beställdes och anlände på fredagen, varmed felet syntes vara åtgärdat. På fredagskvällen uppträdde dock fortsatta problem med rörstötter. Läns-teknik lyckades få tag i ansvariga hos leverantören under lördagen och beställde ett nytt rör, som anlände och monterades på söndagen. Systemet fungerade därefter. Kostnaden för rörbytet var ca 700 000 kr.

Konsekvenser för verksamheten

Under den tid som båda datortomograferna stod stilla inkom dessbättre inga allvarligare akutfall såsom multitrauma eller ”Rädda hjärnan”, utan erforder-

liga akutundersökningar och även en del av de planerade undersökningarna kunde göras med konventionell röntgen eller ultraljud.

Sedan DT13 kom igång har man med några få undantag kunnat utföra alla akuta undersökningar, medan ett 20-tal planerade prio 1- och prio 2-undersökningar har skickats till radiologin på Kalix sjukhus, som inte berördes av Vårdförbundets konfliktåtgärder. Ytterligare några Sunderbypatienter var inplanerade där under vecka 23. Ett fåtal undersökningar av akut karaktär kunde inte göras på Sunderby sjukhus, beroende på att man inte kunde få tillräckligt bra bilder med "single slice"-systemet. De berörda patienterna transporterades istället till Piteå och undersöktes där utan problem.

Dock kunde man då konstatera hur viktigt det är att logistiken fungerar normalt även vid onormala situationer. Vid några tillfällen fanns ingen medföljande personal och patienten hämtades inte efter genomförd undersökning utan blev kvar i upp till en och en halv timma på den radiologiska enheten, som egentligen inte har resurser för övervakning och omvårdnad av svårt sjuka patienter.

Tack vare gott samarbete, tillgång till digital bildhantering och ett visst mått av tur, så blev konsekvenserna av detta allvarliga haveri ändå relativt begränsade för såväl patienter som verksamhet.

Slutsatser

Sannolikheten för att båda datortomograferna på Sunderby sjukhus ska haverera samtidigt är naturligtvis relativt liten, men ökar ju med utrustningens ålder. Den äldre "single slice-maskinen" kan inte användas för alla typer av undersökningar och kan därför inte betraktas som fullvärdig ersättning vid ett haveri på den andra maskinen. Länets övriga sjukhus har endast en datortomograf vardera. Tre nya utrustningar är under upphandling och kommer under hösten att ersätta de befintliga i Kalix, Piteå och den ena i Sunderbyn.

Datortomografi är, som nämnts, numera den viktigaste och mest använda radiologiska undersökningsmetoden. Under 2007 utfördes över 25 000 sådana undersökningar på länets sjukhus, varav närmare hälften på Sunderby sjukhus. Varje avbrott i tillgängligheten till datortomograferna får därför svåra konsekvenser för verksamheten och därmed också för patienterna. Samtidigt blir apparaturen mer och mer komplicerad för att motsvara de ständigt ökande medicinska kraven, vilket i sin tur ställer allt högre krav på kompetens hos servicepersonalen, vilket inte alltid kan tillgodoses inom landstingets egen organisation.

För att få bättre tillgänglighet, högre kompetens, tillgång till senaste teknik och bättre kontroll över kostnaderna har flera landsting valt att hyra viss avancerad utrustning (datortomografer, MR-kameror, angiografiutrustningar m m) av leverantören istället för att köpa den och själva stå för servicekostnader, reservdelar och uppgraderingar. Detta förfaringsätt skulle kunna övervägas även inom landstinget. Jag kommer därför att ge division Diagnostik i uppdrag att ta fram underlag även för andra alternativ än rent köp inför kommande anskaffning av den sortens utrustning.

Datortomografer med senaste tekniken till Norrbotten

Norrbottens läns landsting investerar omkring 19 miljoner kr i den senaste tekniken när tre nya datortomografer köps in till röntgenklinikerna i Kalix, Sunderbyn och Piteå i höst.

Datortomograferna kommer att levereras och installeras under senare hälften av september och början av oktober med start i Kalix. Investeringen sker enligt plan och beror inte på de haverier som beskrivs ovan.

Inköpet av likadan utrustning till de tre klinikerna innebär positiva effekter genom samverkan mellan sjukhusen, bl a i fråga om rutiner och metoder, men också arbetsmiljö. Det kommer att gagna både tillgänglighet och patientsäkerhet.

De främsta vinsterna med den nya utrustningen är lägre stråldoser, möjlighet att utföra fler typer av undersökningar samt att den förbättrade bildkvaliteten bidrar till säkrare diagnoser. Själva undersökningen kommer också att gå fortare.

Tandvårdsreformen

Den 1 juli 2008 infördes ett nytt tandvårdsstöd som omfattar alla vuxna fr o m det år de fyller 20. Tandvårdsstödet har två delar. Dels en tandvårdscheck – ett allmänt tandvårdsbidrag – som i första hand är tänkt att användas för undersökning och förebyggande vård, dels ett skydd mot höga kostnader. Ett system för referenspriser har upprättats, men som tidigare är vårdgivarens prissättning fri.

Reformen innebär en fördubbling av statens subvention till tandvården, från nuvarande tre miljarder kr till sex miljarder kr.

Tandvårdscheck – allmänt tandvårdsbidrag

Tandvårdsbidraget innebär att alla får ett bidrag till regelbundna tandvårdsbesök. Bidraget finns som ett tillgodohavande hos Försäkringskassan. Pengarna betalas ut direkt till vårdgivaren. Storleken på bidraget är 150 kronor per år för personer i åldrarna 30–74 år och 300 kronor för åldersgrupperna 20–29 år samt 75 år och äldre. Tandvårdsbidraget kan även användas som delbetalning för ett frisktandvårdsabonnemang.

Skydd mot höga kostnader

Skyddet mot höga kostnader innebär att kostnader för en patient under en tolv månadersperiod, mellan 3 001–15 000 kronor ersätts med 50 procent och kostnader över 15 000 kronor ersätts med 85 procent. Kostnader upp till 3 000 kronor betalar patienten själv.

Ersättningen beräknas utifrån ett referensprissystem

Systemet fungerar så att vårdgivaren får ersättning av staten per utförd åtgärd. Vilken tandvård som ersätts är reglerad i tandvårdsförordningen och det finns bestämda referenspriser som utgör grunden för beräkning av ersättningen. Referenspriset avser att spegla en rimlig kostnad för att utföra en viss tandvårdsåtgärd och kan också tjäna som jämförelsepris för patienten. Som vårdgivare är man inte bunden av referenspriset utan kan ta ut ett pris som är högre eller lägre. Är vårdgivarens pris högre än referenspriset för en

åtgärd beräknas ändå ersättningen till patienten efter referenspriset. Är vårdgivarens pris lägre än referenspriset beräknas ersättningen däremot inte efter referenspriset, utan efter det faktiska vårdgivarpriset.

Landstingens tandvårdstaxor

Prissättningen är fri för de enskilda vårdgivarna, men statens referenspriser har blivit klart styrande för landstingens prissättning. De flesta landsting har lagt sig på en prislivå motsvarande referenspriset eller något högre. Några få landsting ligger under referenspriserna, däribland Norrbottens läns landsting som ligger fyra procent under referenspriset för tandvårdsåtgärderna inom allmäntandvården med undantag för åtgärder inom implantatprotetik där Norrbotten ligger över referenspriset. En förklaring till detta är relativt höga komponentpriser som landstinget är bunden till i upphandlingsavtal.

Genomförande

För att kunna kontrollera statens kostnader för tandvårdsreformen har ett helt nytt regelverk införts. Tidigare var det behandlarens och patientens val av tandvårdsåtgärder som avgjorde statens kostnader för tandvård, något som till exempel medförde att kostnaderna skenade för 65+ reformen. I den nya tandvårdsreformen finns ett regelverk som noga anger vilka behandlingar som är ersättningsberättigande för en viss diagnos. Det nya ersättningssystemet medför att varje vårdgivare måste vara uppkopplad till Försäkringskassans elektroniska system via Internet för att kunna få tandvårdsersättning.

Detta och det nya regelverket har medfört att stora förändringar fått göras i det datoriserade journalsystemet på mycket kort tid. Möjligheterna för test av de nya systemen har varit i stort sett obefintliga. Trots detta har införandet gått relativt komplikationsfritt. Det omfattande regelverket, en helt ny tandvårdstaxa och förändringar i journalsystemet har krävt stora utbildningsinsatser för all personal. Under hösten kommer uppföljande utbildningsinsatser att göras. Utbildningarna och inläringen av de nya systemen kommer att medföra ett visst produktionsbortfall under hösten.

Ombyggnader Kiruna sjukhus, redovisning av förslag

Landstingsstyrelsen beslutade (§ 200-06) bl a att ge landstingsdirektören i uppdrag att utreda införandet av en gemensam ingång till hälso- och sjukvården i Kiruna inkluderande gemensam reception/information/kassa samt gemensam mottagning och provtagning. Utredningen ska redovisas senast den 30 april 2007. Utredningsarbetet försenades under 2007. Rapporter har lämnat till styrelsen vid fyra tillfällen 2007 (§§ 29, 58, 154, 190) samt vid ett tillfälle 2008 (§ 124).

Kortfattad slutrapport föreligger och bifogas exklusive ritningar och andra tekniska specifikationer. Kostnader för redovisade åtgärder, byggnation och inventarier, uppskattas till ca 5,3 mkr.

Berörda verksamheter har fått i uppdrag att återkomma med redovisning av erforderliga åtgärder i verksamheten för att täcka den ökade hyreskostnaden utifrån investeringen.

Verksamhet och lokalanvändning vid Sunderby sjukhus

Vid styrelsens sammanträde den 31 maj 2007 fick jag uppdraget att ta fram en plan för framtida verksamhet och lokalanvändning vid Sunderby sjukhus i enlighet med beslutad inriktning.

Projektgruppen har utifrån en samlad behovsinventering och analys konstaterat att ett säkerställande av både nuvarande och framtida vårdverksamheter kräver en utökning av lokalytan på Sunderby sjukhus. Expansionsområden som är hållbara har identifierats. Vilka verksamheter som ska ligga i dessa expansionsområden med dess fördelar och nackdelar diskuteras och sammanställs. Detta tillsammans med verksamhetsbehoven ligger till grund för projektgruppens förslag på områdenas prioriteringsordning som presenteras senare under hösten.

Den kommande regionala läkarutbildningen, som prioriterats högst, och vilka lokalbehov den medför beaktas. Samlade lokaler för studier, forskning samt möteslokaler är beräknade till 800 kvadratmeter. Utöver dessa ytor behövs ett utökat antal behandlingsrum och undersökningsrum på mottagnings- och avdelningar. En plan för att förbereda och snarast kunna iordningställa de här lokalerna kommer tas fram.

En nyckelfråga som kvarstår att utreda för att kunna slutföra arbetet är behovet av ett bemannat patienthotell vid Sunderby sjukhus. Utredning av förutsättningarna görs under hösten.

Under hösten beräknas projektgruppens slutrapport inkluderande en ekonomisk kalkyl vara färdig. Den kommer att redovisas i landstingsstyrelsen.

Kvalitetssäkring av städningen, Sunderby sjukhus

Gemensam service, som har beställansvaret gentemot städentreprenörer, har från den 1 januari 2008 förstärkt sin beställarorganisation med ytterligare en person till två gällande avtalet för Sunderby sjukhus och utlokaliserad verksamhet. Detta har skett p g a att upphandlingen baseras på Svensk standard för mätning av städkvalitet, den s k INSTA 800, och detta kräver en viss kompetens inom området för att kunna göra uppföljningar av städkvalitet.

I kvalitetssäkringen, som fastställdes den 22 maj, ingår rutiner för hur olika frågor ska hanteras. Förutom att säkerställa kvaliteten förebyggande med kvalitetssäkring och städerskans egenkontroller, finns rutiner för hur ofta ISS (entreprenören) ska utföra internkontroller för att säkerställa att den överenskomna kvaliteten efterlevs. Vidare ska avtalsvård inklusive avtalskontroller genomföras fyra gånger per år av landstingets beställare och entreprenörens representanter.

Sammanfattningsvis är alltså kvalitetssäkringen fastställd. Den 28 maj ägde ett möte rum med enhetscheferna vid sjukhuset angående kund- och kvalitetskort samt vilka kommunikationsvägar som ska finnas och synpunkter på städningen. Ett möte till har planerats p g a av vårdkonflikten. En kundnöjdhetsmätning på webben har gjorts under perioden 8–23 juni för att få en uppfattning om hur städkvaliteten uppfattas.

Frågorna i enkäten var följande: Hur nöjd är du med

- Kvaliteten på utförd städning.
- Tillgängligheten till ISS-servicecenter.
- Bemötandet från ISS städpersonal.
- Återkoppling.

Svarsalternativen var 1–10 där 1 är mycket nöjd och 10 inte alls nöjd.

Delar man svaren i teknisk kvalitet (kvaliteten på utförd städning) och funktionell kvalitet (tillgänglighet, bemötande, återkoppling) och svarsalternativen 1–5 som mycket nöjd till nöjd och 6–10 missnöjd till mycket missnöjd ser svaren ut enligt följande:

	Mycket nöjd – nöjd	Missnöjd – inte nöjd alls
Teknisk kvalitet	52,5 %	47,5 %
Funktionell kvalitet	70 %	30 %

En första avtalskontroll är genomförd med godkänt resultat. Den andra kontrollen genomfördes 9–10 juni och avsåg utlokaliserad verksamhet i Luleå-Boden. Under tredje och fjärde kvartalet ska de två återstående kontrollerna ske och då vid Sunderby sjukhus.

I den andra kontrollomgången kontrollerades 153 rum, detta enligt standard. Av de kontrollerade rummen fick maximalt 14 rum vara icke godkända för att kontrollen skulle vara godkänd. Sammanlagt blev 66 rum icke godkända, vilket innebär att kontrollen inte var godkänd. Största delen av rummen blev underkända på g a ytsmuts. Enligt de rutiner som finns har ISS lämnat handlingsplan med vilka åtgärder som sätts in när åtgärder görs, datum när det ska vara åtgärdat, namn på den ansvarige och utföraren samt vilka ska ha information och återkoppling.

Landstingets beställare har gjort stickprovskontroller på de utrymmen som var underkända i kontrollen och har godkänt städkvaliteten på de rummen.

Fortsatt arbete

Tredje avtalskontrollen ska ske under september månad och avser då Sunderby sjukhus. Ett avtalsvårdsmöte är bokat till den 8 september där avtals- och kvalitetsfrågor är i fokus. Deltar gör landstingets beställare, verksamhetschef för Gemensam Service, ISS-platsansvarig, regionchef samt kvalitetsansvarig.

Divisionschef för division Länsteknik

Jag har utsett Mikael Norlander till chef för division Länsteknik. Han kommer närmast från det egna konsultföretaget Grunna Consulting, efter att tidigare bland annat varit IT-chef vid Bodens kommun. Han börjar sitt arbete den 15 september.

VAS i Läkartidningen

I maj hade Läkartidningen en artikel om VAS. I artikeln ställdes frågan varför Norrbotten har landets mest funktionella och heltäckande elektroniska journaler. Norrbotten är för närvarande det enda landstinget som lyckats införa en gemensam vårdokumentation, dvs en sammanhållen elektronisk journal som följer patienter mellan vårdgivare och över tid.

Idag täcker systemet primär- och slutenvården, folktandvården samt en privat vårdcentral. Någon kommunal verksamhet är hittills inte ansluten. Funktioner som tidbokning, journalanteckningar, laboratorium, röntgen och en gemensam läkemedelslista per patient med inbyggt förskrivarstöd etc ingår i systemet.

I artikeln intervjuas ett antal verksamhetsföreträdare om sin syn på VAS.

Artikeln i sin helhet bifogas.

Medieanalys

Under perioden april–juni var antalet pressklipp drygt sju per dag, vilket är något mer än genomsnittet under årets första kvartal. Maj var den månad under den här tidsperioden som det rapporterades mest om landstinget i media, vilket kan förklaras med vårdstrejken som pågick mellan den 5–28 maj.

Medias rapportering om vårdstrejken var till en början enbart negativt ur landstingets synvinkel, men med tiden blev det en mer nyanserad bild av strejken i media. När strejken tog slut den 28 maj var det positivt för landstingets del.

En annan fråga i media under våren var OBS-platserna. Inför landstingsfullmäktige den 3 april var det mycket spekulationer i media om platsernas vara eller icke vara. Även den efterföljande debatten var intensiv. Som helhet blev rapporteringen i media negativ för landstinget.

Positivt för landstinget detta kvartal är bland annat att förbättringsarbeten inom vården i Norrbotten har fått stor uppmärksamhet utanför länet och landets gränser. Jag har tidigare rapporterat om detta.

Kulturdagarna i Kiruna 29–30 maj

Division Kultur och utbildning arrangerade för sjätte gången ett kulturmöte för tjänstemän, politiker och kulturarbetare i länet. Denna gång var Kiruna platsen och ett 80-tal deltagare samlades under temat ”Kultur som näring”. Landstingsrådet Kent Ögren och kommunalrådet Kenneth Stålnacke inledde och flera inbjudna talare gav goda exempel på samverkan mellan kultur och näringsliv.

Ingela Lekfalk gav bilder från sitt arbete med filmproduktion i eget företag och Pia Areblad från Skådebanan i Västra Götaland inspirerade åhörarna genom att redogöra för sitt arbete med att träffa avtal mellan företag och kulturarbetare, som innebär både aktiviteter med personalen och deltagande i produktionsprocessen. Norrbottens och Västerbottens läns landstings eget projekt KRENOVA presenterades av projektledaren Anders Persson.

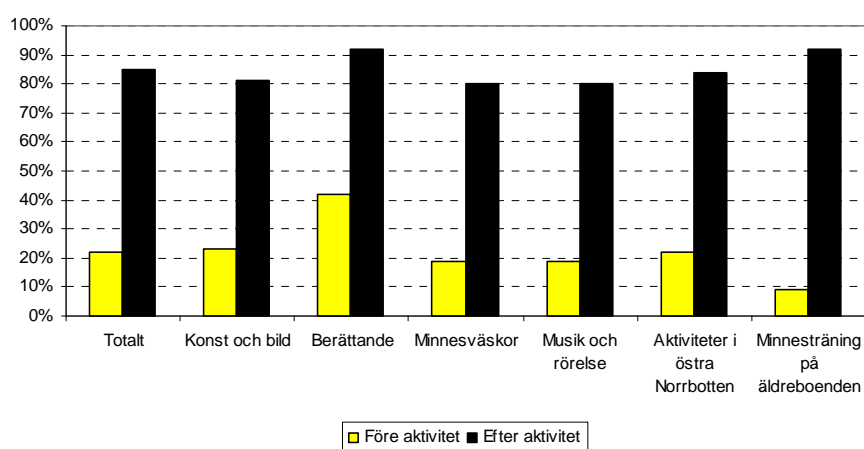
En av kulturutredningens sekreterare, David Karlsson, gav en bild av hur utredningen arbetar med frågan om kultur och näringsliv och angav några tänkbara insatser som kommer att presenteras i utredningen, som ska vara klar i början av 2009 – stimulans av innovationer och entreprenörskap, behov av riskkapital, marknadsutveckling och klusterbildning.

Deltagarna hann också med en stadsvandring, där Curt Persson och Jennie Sjöholm från Norrbottens museum gav en bild av stadens historia och framtid med utgångspunkt från det arbete som museet gjort i Kiruna med bl a skolelever och som presenterats i rapporten ”Vad är Kiruna värt?”

Kultur och hälsa

Sedan 2006 driver division Kultur och utbildning projektet kultur och hälsa. Syftet är att praktiskt pröva hur kultur kan vara ett verktyg i vård, omsorg och rehabilitering. Under perioden har 25 projekt genomförts, flera av dem med aktiviteter på flera platser och i samverkan med kommuner, folkbildning och kulturarbetare. Länets alla kommuner har nåtts av arbetet.

Inom ramen för Socialstyrelsens stimulansbidrag för våra mest sjuka äldre har sex projekt genomförts. Den effektmätning som gjorts visar att välbefinnandet hos deltagarna ökar genom kulturaktiviteter, oavsett ämne. Andelen som skattat 4 och 5 på skalan enligt Ugglealens välbefinnandekät (skala 1=nedslagen till 5=mycket glad) har före och efter aktiviteterna 2007 sett ut som följer. Totalt deltog 352 personer och målgruppen var äldre och personer med demens vid äldreboenden.

Norrbottens läns landsting är enda landsting i landet som hittills använt sig av möjligheten att lägga in kulturaktiviteter som del av stimulansmedlen.

Bildande av regionalt bolag för Norrbotniabanan

Den 17 juni (§ 166) beslöt landstingsstyrelsen att landstinget ska gå in som delägare i och medverka i bildandet av Norrbotniabanan AB.

Samtliga kommuner längs Norrbotniabanan kommer att erbjudas att bli delägare i bolaget. Även det privata näringslivet kommer att kunna teckna aktier. Regionförbundet i Västerbotten stödjer bolagsbildningen i sin egenskap av huvudansvarig för det regionala utvecklingsarbetet och länstransportplan i Västerbotten och medverkar via sina medlemmar landstinget och kommunerna i Västerbotten. Länsstyrelserna i Norrbotten och Västerbotten stödjer bolagsbildningen, men är av juridiska skäl förhindrade att bli delägare.

Kortsiktigt får bolaget karaktären av ett projektbolag med huvudsaklig uppgift att svara för förhandlingar/diskussioner med Norrbotniabanans intressenter om deras insatser och ansvar: Kommunerna, landstingen och näringslivet i regionen, presumtiva finansiärer och entreprenörer samt naturligtvis med staten för att nå en uppgörelse om finansiering och statliga garantier för projektet

Bolagets bildare har förklarat sig beredda att erbjuda regeringen att förskotta järnvägsplanen för den första etappen. Landstingen i Norrbotten och

Västerbotten svarar för 100 miljoner kr vardera och Piteå och Skellefteå kommuner delar på 50 miljoner kr.

I ett senare skede övergår bolagets uppgift till att på samma sätt som Botniabanen AB svara för upphandling och genomförande av projektet – allra helst i ett direkt samarbete med Botniabanen AB om en kommande tidplan medger detta.

Stödja utvecklingen av det regionala företräderskapet

Ett första steg mot att bygga den nya norrlandsregionen

Den 27 juni hölls en konstituerande föreningsstämma och Norrstyrelsen bildades. Landstingsrådet Ewa Söderberg från Västernorrland ledde partiernas gemensamma arbetsgrupp fram till stämman. Norrstyrelsen är en ideell förening med uppgift att förbereda bildandet av en sammanhållen norrländsk region. Styrelseledamöterna representerade samtliga politiska partier i de tre nordligaste landstingen.

Deltagarna vid stämman underströk att regionfrågan först och främst handlar om demokrati. I förslaget till verksamhetsidé, som kommer att slutligt fastställas vid höstens första möte, sägs att lokala och regionala angelägenheter bäst hanteras av lokala respektive regionala politiker. Medborgarna ska kunna ställa någon till ansvar i politiska frågor, dvs frågor där man avväger intressen, sätter mål, prioriterar eller fördelar pengar.

Genom att bilda en regionkommun flyttas rätten att besluta i viktiga utvecklingsfrågor från staten till regionerna. Kommunernas beslutsrätt berörs inte alls. Den norrländska regionkommunen kommer att bli stor till ytan och det är därmed viktigt att säkerställa en inomregional balans såväl när det gäller beslutsfattandet som verksamhetsinnehållet och verksamheternas lokalisering.

Ett arbetsutskott bildades. Styrelsens presidium består av Kent Ögren (s), ordförande, Hans Hedlund (c), 1:e vice ordförande och Elvy Söderström (s), 2:e vice ordförande. I arbetsutskottet ingår dessutom Erik Bergkvist och Yvonne Stålnacke (s), Håkan Lind (fp), Edvard Riedel (m), Sverker Ågren (kd), Maria Grip (v), Dan Ankarholm (sjvp), Annica Eriksson (mp)

Ansvarig minister, Mats Odell (kd), har i ett interpellationssvar angett att ansökningarna om att bilda regionkommuner från bl a Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands läns landsting f n bereds inom regeringskansliet.

Projektledare för det fortsatta arbetet med regionutvidgningen blir Jan-Åke Björklund. Det beslutades på Norrstyrelsens möte den 18 augusti i Umeå. I beslutet ingick att Björklund ska ha uppdraget fram t o m den sista juni 2011. Björklund har erfarenhet från bildandet av region Västra Götaland och region Skåne.

Björklund var tidigare regeringens samordningsman i regionfrågan. Vid sammanträdet i Umeå på måndagen beslöts att inrätta tre arbetsgrupper: en för infrastruktur, en för trafik (tåg och bussar) och en för kultur. Peter Roslund (s), Norrbotten, ska leda infrastrukturgruppen, medan Erik Sedig (kd), Västerbotten, leder trafikgruppen. Kulturgruppen ska ledas av Erik Bergkvist (s), Västerbotten. Totalt kommer ett 15-tal arbetsgrupper att inrättas.

Involvera unga människor

AER kommitte 3 – möte i Polen

AER (Assembly of European Regions) kommitté 3, som arbetar med kultur, utbildning och ungdomsfrågor, möttes i mitten av maj i den polska staden Ustron. På dagordningen fanns förutom de sedvanliga mötena i subkommittéerna också en seminariedag kring kulturell turism.

Seminarium kring kulturturism

Seminariedagen om kulturturism hade rubriken ”Setting out for new horizons – European Regions develop cultural tourism”.

Professor Alan Clarke, University of Pannonia i Ungern, poängterade att turism är komplext och inte någon enkel industri. Clarke betonade dock att genom att utveckla kulturturism skapas en känsla av kunskap, stolthet och identitet för den lokala historien samt att regionens kultur och kulturarv bevaras. En utveckling av kulturturism kan också i hög grad innebära en ökad ekonomisk tillväxt samt att nya arbetstillfällen skapas.

Susan Millar, International Cultural Tourism Committee, London talade om kulturturism och dess utmaningar. Det finns en turistpåverkan på de platser som besöks av många turister, vilket man bör vara uppmärksam på. Verksamheter som byggs upp runt autentiska traditioner och berättelser kan också lätt utarmas och det är därför viktigt att lokala planerare är med i utvecklandet av olika turiststråk för att få hållbarhet för framtiden.

Som tillväxtfaktorer för kulturturism nämndes bl a att vi idag ofta tar ”kortsemester”, en ökad utbildningsnivå samt den så kallade silverekonomin, dvs en åldrande befolkning med god ekonomi.

Värdregionen, Silesia, gjorde en projektpresentation av Industrial Monuments Route. Vägen innehåller ett antal olika industriarv (järnväg, el, vattenproduktion, gruvor m m) samt olika muséer, (ute/inne). Platserna längs hela vägen ägs av det offentliga, privatpersoner och företag.

Anders Karlsson, chef för bildmuséet i Umeå, Västerbotten presenterade ett projekt – Raising a regions potential through interregional cooperation. Ett samarbete med Blå vägen och Karelen där man vill visa på mångfalden.

Seminariet avslutades med ett rundabordssamtal där det bl a konstaterades att man endast ska satsa på kulturturism om man verkligen vill och har potential, att det finns en vision och strategi för att bevara kulturarvet, något som för lokalbefolkning kan vara angeläget att så sker. Vidare betonades vikten av att samarbete sker mellan miljö- och naturvårdare och kulturföretagare för att få hållbarhet för framtiden. Kulturturism, ansågs det vidare, kan dels fungera identitetsstärkande samt att turistsäsongen kan utsträckas över hela året.

Subkommitté Kultur

För att gå vidare med arbetet om kulturturism föreslog Devon att kontakter skulle tas med kommitté 1 då arbetet med kulturturism gränsar till/handlar om regional utveckling.

Vidare föreslog Gävleborg dels att professor Alan Clarke bjuds in att komma och tala om kulturturism på hemmaplan och dels att en samverkan kring detta skulle kunna ske med andra intresserade regioner i norra Sverige.

Västerbotten föreslog att en konferens organiseras om kultur och hälsa under hösten 2009, alternativt våren 2010 i Bryssel, t ex i samband med Open Days. Goda exempel och forskning inom området är av särskilt intresse. Västerbotten tog på sig arbetet med att inledningsvis skicka ut en intresseförfrågan via mail till hela AER-nätverket om att ingå i en arbetsgrupp. Därefter kommer man att bjuda in till ett arbetsgruppsmöte/workshop. Kommittén var positiv till idén och uppdrog åt Västerbotten att arbeta vidare med förslaget.

Subkommitté Ungdom

I subkommittén Youth valdes under hösten 2007 David Nordström till ny ordförande. På mötet i Polen föreslog Norrbotten ett bredare perspektiv i ungdomsfrågorna. Några av de förslag som Norrbotten hade med sig hemifrån var att satsa på de unga politiker som finns verksamma inom AER, att diskutera hur Lissabonstrategin kan implementeras i AER:s och regionernas ungdomsarbete samt hur arbetet med de politiskt aktiva ungdomarna som finns i medlemsregionerna kan ske. Kommittén var positiv till David Nordströms och Norrbottens tankar kring utvecklingen av arbetet med unga och gav Norrbotten klartecken att fortsätta arbetet med att konkretisera sina idéer.

Vid nästa möte, som äger rum i Österrike i september, kommer idéerna att diskuteras.

Samarbeta med andra regionala utvecklingsaktörer

SERN:s Generalförsamling

SERN:s (Sweden Emilia-Romagna Network) generalförsamling hölls i Norrköping den 22–24 maj. I samband med generalförsamlingen anordnades också Emilia Romagnadagarna i Norrköping med aktiviteter för alla sinnen.

SERN:s generalförsamling är nätverkets viktigaste årliga evenemang. I samband med denna genomfördes en rad seminarier, workshops, arbetsgrupps- och projektmöten. Samarbetet sker inom många olika områden; politik, kultur, utbildning, turism, sociala frågor, entreprenörskap, miljö och företagande i allmänhet.

Kent Ögren, som omvaldes till nätverkets president förgående generalförsamling, behåller sitt uppdrag som nätverkets president. Vicepresident är Roberta Mori, kommunalråd i Castelnovo di Sotto. Övriga norrbottningar i styrelsen är Jerry Johansson, Arvidsjaur kommun, Anna Hövenmark, Jokkmokks kommun och Maria Salmgren, Norrbottens läns landsting.

I Norrbotten är landstinget, kommunförbundet och sju kommuner; Kalix, Jokkmokk, Boden, Älvsbyn, Piteå, Arvidsjaur och Övertorneå (som lämnade in sin ansökan i samband med årets generalförsamling) medlemmar i nätverket. Kommunerna är involverade i samarbeten inom områden som energi, kultur, sociala frågor, entreprenörskap och turism/småskalig livsmedelsproduktion.

Vänregionsamarbete Troms

En delegation from Troms fylke, ledd av fylkesrådet Pia Svensgård med ansvar för närings- och kulturfrågor i Troms fylkeskommun, besökte under två dagar Norrbotten för att diskutera ett fördjupat näringslivssamarbete mellan Troms och Norrbotten samt genomföra studiebesök för att närmare studera

näringslivsutvecklingen i Haparanda. Delegationen bestod av sju personer som representerade Troms fylkeskommun, Harstad kommun, näringslivsorganisationer och investerare.

Programmet omfattade presentation av landstingets arbete med regional utveckling, presentation av ALMI Nord, Handelskammaren samt presentationer av näringslivsutvecklingen i Luleå, Piteå och Haparanda. Delegationen gjorde även studiebesök på Acusticum i Piteå och IKEA i Haparanda.

Kent Ögren deltog vid de avslutande diskussionerna om hur samarbetet kan fördjupas. Målsättningen är att få till stånd en näringslivskonferens under hösten med konkreta företagsmöten jämte seminarier för politiker, tjänstemän och näringslivsorganisationer m fl om olika aktuella näringslivsfrågor i Norrbotten och Troms.

Nordkalotträdet

Nordkalotträdet hade fredagen den 8 augusti möte i Haparanda i samband med Nordkalottkonferensen som arrangerades av föreningen Norden. Landstinget representerades av Leif Hjalmarsson. På mötet diskuterades de strategiska prioriteringarna för Nordkalotträdet och vilka av dessa som är gemensamma med Interreg-programmens prioriteringar.

Därtill skickade Nordkalotträdet en hälsning till Nordkalottkonferensen "Klarar Nordkalotten global konkurrens och klimatförändringar?" och påpekade vikten av ett ökat erfarenhetsutbyte mellan länen och fylkena på Nordkalotten och betydelsen av en gemensam strategi för utbyggnad av alternativ energiförsörjning.

Skogslänsgruppens möte

Skogslänsgruppen är ett forum för samverkan mellan kommunförbunden, landstinget och regionförbunden i de sju nordligaste länen. De är Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland, Gävleborg, Dalarna och Värmland. Syftet med gruppen är att behandla övergripande gemensamma regionalpolitiska frågor, att bestämma strategi och lägga grund för gemensamt agerande, samt att väcka opinion.

Sammanhållningspolitiken efter 2013 diskuterades när Skogslänsgruppen hade sitt årliga möte i Karlstad den 24–25 juni. Ett uttalande gjordes med syfte att påverka regeringen då denna uppvisar en oklar linje avseende den framtida sammanhållningspolitiken. Skogslänsgruppens politiker anser att regeringen linje är oroande. Det är engagemang lokalt och regionalt som idag skapar konkurrenskraft för Sverige och EU. Därför är det viktigt att slå vakt om den regionala hållbara tillväxten.

Förutom sammanhållningspolitiken efter 2013 diskuterades skatteutjämningsfrågan. En parlamentarisk utredning av skatteutjämningsystemet är aviserad, men än har inga direktiv tagits fram.

Positionera Norrbotten nationellt och internationellt

AER-konferens – möte i Irland

Den 20-21 maj arrangerade AER i samarbete med EURISY, som är den europeiska samarbetsorganisationen för rymdindustrin, en konferens i Dublin.

Konferensens tema var ökad konkurrenskraft med användande av satellitinformation inom bl a energiområdet.

Landstinget representerades av Kenneth Backgård och Lars Sandström som tjänstemannastöd. Kenneth Backgård var inbjuden som föredragshållare under rubriken ”Energy Strategy of MORE4NRG Regions”. Landstinget i Norrbotten representerade AER samt Västerbotten, Västernorrland och Jämtland på konferensen.

För Norrlands del var fokus satt på hur man kan använda satellitinformation för en effektivare bevakning samt prognostisering när det gäller vindkraft. Även bättre metoder för att lokalisera läckage i fjärrvärmesystem via satellit diskuterades.

Konferensen resulterade bland annat i att AER:s gemensamma energiprojekt MORE4NRG med största sannolikhet kommer att stödjas ekonomiskt av EURISY.

Kenneth Backgård fick också möjligheten att under konferensen presentera det arbete som bedrivs i Kiruna vid ESRANGE. På konferensen deltog 75 personer från 16 länder i Europa.

Europaforum – skrivelse till svenska regeringen om EU:s budget

Eftersom regeringen har fått resit att överlämna sina synpunkter till EU-kommissionen angående EU:s sammanhållningspolitik och EU:s framtida budget gavs möjlighet för Europaforum Norra Sverige att framföra sina synpunkter. I skrivelsen som skickats till regeringen och riksdagsledamöter samt nyhetsmedia understryker Europaforum att den lokala och regionala nivån måste tas på allvar och att engagemanget lokalt och regionalt är det som skapar konkurrenskraft för Sverige och EU. Skrivelsen finns att läsa på www.europaforum.nu

Europaforum Norra Sverige har förutom denna skrivelse även överlämnat sina synpunkter i EU-kommissionens öppna konsultationer om EU:s sammanhållningspolitik samt om EU:s budgetöversyn tidigare i år. Även dessa positionspapper finns att läsa på Europaforums webb. Europaforum Norra Sverige anser att den lokala och regionala nivån är vital för utveckling och konkurrenskraft och att EU:s sammanhållningspolitik är ett viktigt instrument för att uppnå Lissabonstrategin.

Regionkommittén COTER

Regionkommitténs arbetsutskott COTER:s (med ansvar för regionalpolitik, statspolitik och transporter) fjortonde sammanträde samt konferens om ”Effekter på den territoriella sammanhållningen i EU av större investeringar i transportinfrastruktur” ägde rum i Slovenien 26–27 juni.

Utskottet enades om ett förslag till yttrande om EU:s godstransportpaket, handlingsplan för godslogistik och EU:s meddelande om ett järnvägsnät för godstransporter. Agneta Lipkin fick stöd för sin skrivning som påpekade vikten av att EU:s åtgärds paket för godstransporter måste utformas i överensstämmelse med andra redan, av EU, utpekade och godtagna transport- och infrastrukturkartor såsom TEN-T och karta över transnationella transportkorridorer. Hon fick även stöd för skrivningen som benämner Bottniska korridoren och Northern axis som viktiga exempel på transportkorridorer i norra EU. Förslaget till yttrandet skall nu behandlas och antas av Regionkommittén.

NSPA-studien

Mot bakgrund av de påbörjade diskussionerna om EU:s framtida sammanhållningspolitik, översynen av EU:s budget och tillägget om territoriell sammanhållning jämte ekonomisk och social sammanhållning genom Lissabonfördraget kommer Nordregio på uppdrag av nätverket Northern Sparsely Populated Areas (Brysselkontoren för Norra Sverige, Norge och Finland) att genomföra och presentera en framtidsstudie för området. Studien omfattas av arbetet med att påverka EU:s sammanhållningspolitik så att den tar hänsyn till de specifika förutsättningar och möjligheter som finns i de glest befolkade områdena i Finland, Sverige och Norge.

Studien syftar till att påvisa hur en väl framtagen policy kan säkra att mänskliga och naturresurser i området nyttjas på bästa sätt för att bidra till en hållbar tillväxt i EU. Studiens preliminära resultat kommer att presenteras under Open Days i Bryssel den 8 oktober samt den 23 oktober (preliminärt datum) i Haparanda-Torneå.

BSC generalförsamling

Den 12–13 juni höll Östersjökommissionen sin generalförsamling i Danmark. Nordsjökommissionen som även hade sin generalförsamling parallellt anordnade en gemensam konferens under temat ”Mot en hållbar framtid” som främst behandlade klimat- och energifrågor.

Inför Östersjökommissionens generalförsamling hade Norrbotten tillsammans med Västerbotten, Troms och Nordland i Norge och Skotska Highlands tagit fram en resolution för att belysa områdets specifika förutsättningar och möjligheter. Kenneth Backgård, landstingets representant, framförde dessa synpunkter inför generalförsamlingen som enhälligt stödde resolutionen.

AER-byråmöte

AER:s byråmöte den 10–11 juni i Polen enades om ett uttalande inför lanseringen av EU:s grönbok om territoriell sammanhållning. Uttalandet påpekar vikten av en polycentrisk utvecklingsmodell för den Europeiska Unionen och den territoriella sammanhållningen i EU. Monica Carlsson ledamot av AER:s byrå deltog vid mötet.

Arbeta för väl fungerande infrastruktur

Norrbotten AB erbjuder förskottering

I ett brev till regeringen erbjuder Norrbotten AB förskottering av kostnader för framtagande av järnvägsplan m m avseende Norrbotten AB:s första etapp. För att så snart som möjligt kunna påbörja det praktiska arbetet måste arbetet med att utarbeta en järnvägsplan, samt färdigställande av övriga påbörjade utredningar, omgående starta. Norrbotten AB erbjuder, med utfästelser från ägarna landstinget i Norrbotten, region Västerbotten/landstinget Västerbotten samt de av etapp 1 berörda kommunerna Skellefteå och Piteå att förskottera kostnaderna för att genomföra detta arbete.

Arbeta för klimat, miljö och energi

CPMR:s ledningsgrupp för energi

CPMR:s (Conference of Peripheral and Maritime Regions of Europe) ledningsgrupp för energi träffades den 28 maj i Bryssel för att ta fram det slut-

dokument som ska skickas till EU-kommissionen som en reaktion på de direktiv för klimat, miljö och energi som kommissionen tagit fram och som presenterades den 23 januari 2008.

Landstinget i Norrbotten representerades av Lars Sandström, regionala enheten. Norrbottens synpunkter på det framtagna dokumentet och som antogs i sin helhet, bygger på det politiska positionspapper för energi som Europaforum i Örnsköldsvik antog den 8 maj.

Positionspapperet har hittills använts på följande sätt:

- Distribuerades via media direkt efter antagandet.
- Har tjänat som underlag vid Baltic Sea Commissions inlägga till CPMR angående klimat, miljö och energi.
- Har redovisats för ledningsgruppen för CPMR-energi.
- Har distribuerats via North Sweden till ett möte i Paris om förnybar energi i juli månad.

Positionspappret är ett grunddokument som de fyra nordligaste länen utgår från när de i internationella sammanhang representerar hela Norrland. Det används den samlade syn som norra Sverige har vad gäller energifrågan både nationellt och internationellt.

Dokumentet är levande och kommer att kompletteras vartefter nya förslag och direktiv uppkommer, främst inom EU-kollektivet.

Äga och styra landstingets bolag

Genomförda bolagsstämmor

Almi Företagspartner

Almi Företagspartner Nord AB höll bolagsstämma den 8 april 2008. Bolaget är nybildat från den 1 januari 2008 som en följd av ägarnas beslut att sammanföra verksamheterna i Norrbotten och Västerbotten. Till ordförande i styrelsen valdes Folke Spegel. Landstinget representerades på stämman av Johan Sjökvist, regionala enheten.

Almi Företagspartner Norrbotten AB håller bolagsstämma under juni månad.

Länstrafiken i Norrbotten AB

Bolaget höll bolagsstämma den 22 april 2008. Koncernen redovisade för 2007 en förlust på 1 273 407 kr och de balanserade vinstmedlen uppgår till totalt 12 286 620 kr. Styrelsen och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet. Leif Hjalmarsson valdes till ordförande. Landstinget representerades på stämman av Maria Öberg, regionala enheten.

Informationsteknik i Norrbotten AB

Bolaget höll bolagsstämma den 30 maj 2008. Bolaget gjorde under 2007 ett nollresultat, vilket också de balanserade vinstmedlen uppgår till. Styrelsen och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet. Göran Wallo fortsätter i styrelsen och stämman valde Yvonne Stålnacke till ordförande. Landstinget representerades på stämman av Kent Ögren.

Filmpool Nord AB

Bolaget höll bolagsstämma den 30 maj 2008. Under 2007 gjorde bolaget en vinst på 164 389 kr, och de balanserade vinstmedlen uppgår till 14 596 kr. Styrelsen och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet.

Antalet ledamöter i styrelsen minskades från sju till fem. Ordförande utses av styrelsen vid deras konstituerande möte. Till ledamöter valdes Ylva Swedenborg, Eva Quist, Jan Palo, Nina Sjömark och Kenneth Nilsson. Styrelsen har utsett Jan Palo till ordförande.

Landstinget representerades på stämman av Kent Ögren.

Stödja regionala utvecklingsprojekt

SunPine AB

Landstingsstyrelsen har bidragit (§ 108-08) med 300 000 kr till projektet SunPine.

Företagets VD meddelade i juni att landstingets beviljade stöd kommer att återbetalas eftersom den totala finansieringen i projektet har lyckats med kommersiella medel och banklån.

Swedish Arctic Expo 2008

Norrbottnens Handelskammars projekt Swedish Arctic Expo 2008, som beviljats bidrag med 200 000 kr, kommer inte att genomföras under 2008 varför Handelskammaren avstår från bidraget.

§ 175

Yttrande över betänkandet Framtidsvägen - en reformerad gymnasieskola (SOU 2008:27)

Dnr 977-08

Ärendebeskrivning

Regeringen beslutade den 1 februari 2007 att tillkalla en särskild utredare för att lämna förslag till en reformerad gymnasieskola. F d förvaltningschefen Anita Ferm förordnades att leda utredningen och ett betänkande lämnades till regeringen i mars 2008. Landstinget har getts möjlighet att lämna synpunkter på utredarens förslag.

Förslag till yttrande

Följande yttrande avges:

Övergripande synpunkter

Norrbottnens läns landsting finner tanken att gymnasieskolan ska bygga på grundskolan men samtidigt vara en ny, tydlig studienivå bra och tilltalande. Bara på det sättet kan gymnasieskolan vara det avstamp in i vuxenlivet, som den förutsätts vara.

Uppdelningen i högskoleförberedande program och yrkesprogram innebär både en möjlighet och en risk. Möjligheten är att yrkesutbildningarna får en högre status. Risken ligger i den begränsning som kan uppstå om yrkesutbildningarna begränsar elevernas möjligheter till vidare studier. Eleverna ska också kunna ändra sin inställning till fortsatt utbildning under gymnasietiden, som ofta innebär både mognad och klarhet inför framtiden.

Förslaget till en lärlingsutbildning är en önskvärd utveckling, som dock kommer att ta tid att etablera. Den kräver från näringslivet ett större och tydligare formulerat engagemang, bestämdare satsning på handledning och formulerande av vad en anställningsbarhet innebär, än vad som finns inom många näringar idag. I Norrbotten har naturbruksskolorna mycket god samverkan med näringslivet och branschråd finns vid skolorna inom både jord- och skogsbruk, vilket vi ser ger eleverna en bra koppling till sina framtida yrken. Också omvårdnadsprogrammet har lokala programråd på gymnasieorterna för dialog och utbyte av erfarenheter mellan utbildningen och avnämarna. Dessa skulle än mer kunna utvecklas till gemensamt forum för strategisk planering i enlighet med utredarens tankar.

Inrättandet av programråd kan bli den koppling mellan näringsliv och skola, som utan tvekan behöver åstadkommas. Det bör dock finnas möjlighet att inrätta också regionala programråd, inte enbart lokala som utredaren föreslår, så att samarbete mellan skolor uppmuntras och underlättas.

Entreprenörskap och företagande bör finnas med i alla program, den aspekten saknas helt i betänkandet

Programmet för djurhållning och naturbruk

Landstinget i Norrbotten ansvarar för länets naturbruksprogram på uppdrag av länets kommuner. Många elever som väljer det programmet avser att gå vidare till högskolestudier vid SLU (agronomer, veterinärer, jägmästare mm) Det är oerhört viktigt att den högskolebehörigheten går att läsa in inom ramen för programmet Djurhållning och naturbruk i den nya gymnasieskolan i kombination med det programmets karaktärsämnen, som utgör en avgörande del för det framtida yrkeskunnandet. Yrkesutbildning med särskild högskolebehörighet mot SLU:s utbildningar måste vara möjlig inom programmet, så att inte programmet blir en återvändsgränd för eleverna.

Dagens lokala kurser ska utgå, men kunna ersättas av nationellt kvalitetssäkrade sådana. Den möjligheten är av stor betydelse för den gröna sektorn, där nya områden är i stark utveckling – t ex produktion av bioenergiråvara och nya förädlingsformer inom både jord- och skogsbruk.

Skolverket fastställer vilka karaktärsämneskurser som får erbjudas och skolornas huvudmän väljer sedan vilka kurspaket som ska ingå i utbildningen. För den gröna sektorn behöver man då vara uppmärksam på den utveckling som under senare år skett och där branscherna alltmer fokuserat på turism, bioenergi och transporter. Företagsamhet är ett nyckelbegrepp och kunskaper i det ämnet borde vara obligatoriska i alla program i gymnasieskolan.

Den alltmer efterfrågade kompetensen inom natur- och upplevelseturism saknas i utredarens förslag. Det räcker inte med de kunskaper som anges under programmet Hotell och turism för att t ex bli egen företagare inom naturturistområdet eller att kunna arbeta som jakt/fiskeguide. De senare tjänsterna blir alltmer efterfrågade i vår del av landet och krävs t ex för den ökande internationella jaktturismen. Eleverna behöver ha kunskaper också om innehåll-

let i ett långsiktigt hållbart naturturistiskt utbud, inte enbart i omhändertagande av gäster. Vi anser att naturturism ska kunna vara en del av karaktären inom programmet Djurhållning och naturbruk. Kopplingen till kunskaper i företagande är av stor vikt för arbetet inom turistnäringen.

Likaså anser vi att utbildning i produktion av bioenergiråvara från åker- och skogsmark bör vara en del av programmet för de gröna utbildningarna. Detta saknas i exemplen på yrkesutgångar, men kommer att vara en stor del av vår energiförsörjning i framtiden och området kommer att kräva nya kompetenser.

Uppdelningen mellan industri, transporter och naturbruk fungerar inte enligt förslaget. Det behöver finnas utbildningar inom programmet för Djurhållning och naturbruk, som innebär kunskap i förädling av råvaran, t ex arbete i sågverksindustrin, där det inte enbart handlar om det tekniska arbetet, utan också ingående kunskaper om den råvara man ska behandla. Utan den kopplingen, som idag finns på ett ställe i landet, vid Kalix naturbruksgymnasium, kommer sågverkskompetensen att sakna en viktig komponent. Vad gäller behov av transportkunskaper inom naturbruket, så omfattar de långt fler maskiner än skotare och skördare, och också här är det av vikt att den framtida kompetensen kan kopplas till råvaru- och branschkunskaper.

Över lag finner vi stora brister i de exempel på yrkesutgångar, som utredaren anger för programmet Djurhållning och naturbruk. De ligger på en alltför låg nivå, vilket inte stämmer överens med de krav som sektorn ställer. Vi har som huvudman för naturbruksprogrammet i Norrbotten en mycket större tilltro till de gröna näringarnas del i utvecklingen av framtidens samhälle och vet att det kommer att behövas kompetenser, som inte enbart ligger på den nivå som utredaren anger och som inte heller finns inlagda i andra program.

De tydliga kopplingarna mellan kärnämnen och karaktärsämnen en av naturbruksprogrammets styrkor idag, något som vi anser att också det framtida gymnasiet bör värna om. Teoretiska ämnens koppling till praktiska övningar och färdigheter ger ökat engagemang och intresse för t ex matematik och språk, vilket – givet att den framtida gymnasieskolan tillåter det – kan bli yrkesutbildningarnas framgångskoncept och därmed också elevernas.

Programmet för vård och omsorg

Programmet för vård och omsorg har stor strategisk betydelse för landstinget i Norrbotten, inte minst med tanke på de framtida behov som uppstår i samband med pensioneringar.

Landstinget ser också att länets kommuner kommer att ha ett mycket stort behov av omvårdnadspersonal med gymnasieutbildning. Även detta är en angelägenhet för landstinget eftersom landstinget tillsammans med länets kommuner bildar den vårdkedja i vilken alla norrbottningar ska få vård och omsorgsbehov tillgodosedda.

Landstinget i Norrbotten anser det positivt att Programmet för vård och omsorg föreslås bli tydligt yrkesinriktat. Nuvarande Omvårdnadsprogramms utformning har inneburit otydligheter i samband med rekrytering av undersköterskor, med svårigheter att bedöma den sökandes kompetens. Att programmet föreslås ha ett likvärdigt innehåll över hela landet, är också utmärkt. De yrkesområden som programmet leder mot kräver en kvalificerad baskompetens som inte skiljer sig mellan olika vårdområden. Det är viktigt att pro-

grammet garanterar en bred och likvärdig utbildning var i Sverige man än studerat.

Innehållet i utbildningens yrkesämnen bör styras av dokument utarbetade av bland annat Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting. Exempelvis skriften "Baskompetens inom Vård- och Omsorgssektorn" från Sveriges Kommuner och Landsting(2007) kan vara en god vägledning.

Att Programmet för vård och omsorg kommer att leda till en yrkesexamen kan förväntas innebära en kvalitetssäkring av utbildningen, ökad anställningsbarhet för de utexaminerade samt till ökad säkerhet inom vård och omsorg.

Landstinget ställer sig avvisande till att programmet i sin grundutformning inte ger grundläggande högskolebehörighet. Dagens hälso- och sjukvård ställer stora krav på personalen; kontinuerlig kompetensutveckling för alla yrkeskategorier krävs, vården skall ges i samklang med vetenskap och beprövad erfarenhet och all vårdpersonal förväntas aktivt bidra till metod- och kvalitetsutveckling. Allmän högskolebehörighet vidgar möjligheterna till vidare studier och ger också en grund för systematisk och vetenskapligt arbetssätt. Undersköterskorna ingår i en samverkan med övriga professioner i hälso- och sjukvården där de flesta har högskoleutbildning. Utan högskolebehörighet minskar undersköterskornas möjligheter att aktivt ta del av ny kunskap och delta i gemensamma diskussioner. Arbetet inom hälso- och sjukvård är komplext och kunskapsintensivt. Undersköterskor kommer att behöva påbyggnadsutbildningar inom olika områden och dessa kan vara på gymnasial, eftergymnasial eller högskolenivå. Det är viktigt att gymnasiet ger den grundläggande behörighet som krävs för kunskapsutveckling under hela yrkeslivet, så att inte gymnasieprogrammet blir en återvändsgränd. Från dagens Omvårdnadsprogram går nära en tredjedel av de studerande vidare till högskolestudier inom tre år. Personer som gått en gymnasial vårdutbildning bildar en naturlig rekryteringsbas för högskolans vårdutbildningar.

Landstinget anser att möjligheten skall finnas att ta undersköterskeexamen som ger grundläggande högskolebehörighet utan att det innebär en utökning av programmet.

Beslut

Beslutsförslaget bifalls.

§ 176

Yttrande över EU-kommissionens förslag till direktiv om patientens rättigheter vid gränsöverskridande vård

Dnr 1523-08

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har gett Norrbottens läns landsting tillfälle att yttra sig över EU-kommissionens förslag till direktiv om patientens rättigheter vid gränsöverskridande vård.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 1 september 2008.

Förslag till beslut

Följande yttrande avges:

Generellt ser landstinget positivt på kommissionens förslag att klargöra regelverket för planerad vård i andra EU-länder. Landstingets har följande synpunkter som i huvudsak rör effekterna på regional nivå av förslaget till direktiv.

Beräkning av kostnader för vård i en annan medlemsstat (artikel 6 p.4)

Det fungerande och kända system som idag används för att ersätta för vårdkostnader för en patient från t ex andra EU-länder behöver enligt landstingets mening inte förändras. Ersättningen fastställs inom en sjukvårdsregion efter gemensam beredning mellan medlemslandstingen. Det tillämpas när ersättning begärs från Försäkringskassan för vård av EU-patienter och även när det gäller vård av utomlänspatienter inom Sverige.

Krav på förhandstillstånd (artiklarna 7 och 8)

Detta system bör utformas så att samma villkor gäller som inom Sverige. För Norrbottens läns landstings del innebär det att primärvård kan sökas överallt i Sverige utan krav på remiss. Besök för bedömning i öppen specialistsjukvård, behandling i öppen vård för specialistsjukvård eller sjukhusvård på länsdels- eller länsnivå samt högspecialiserad vård kräver remiss.

Därigenom följs de rutiner för t ex prioriteringar, medicinska indikationer m m som redan är väl etablerade. Vidare har det skett en bedömning om patienten inte i stället kan erbjudas vård enligt vårdgarantin eller enligt patientens valmöjligheter. Det innebär också att de patienter som ansöker om och får beslut om planerad sjukhusvård i annat EU-land inte behöver betala i förskott för vården utan de betalar i stället patientavgift enligt hälso- och sjukvårdslagen paragrafer 26 och 26 a om högsta avgift i slutna vård och högkostnadsskydd för öppen hälso- och sjukvård.

Beslut

Beslutsförslaget bifalls.

§ 177

Regionaliserad läkarutbildning

Dnr 2137-07

Ärendebeskrivning

Landstingen inom norra sjukvårdsregionen har under lång tid verkat för en utökning av antalet utbildningsplatser på läkarlinjen vid Umeå universitet. Detta arbete kanaliseras inledningsvis genom Samverkansnämnden för norra sjukvårdsregionen och senare genom Norrlandstingens regionförbund. Landstingens insatser har motiverats av insikten om att antalet utbildade läkare i Sverige och Norra sjukvårdsregionen inte motsvarar de behov som finns för att bemanna befintliga läkarbefattningar samt ersätta de läkare som går i pension. Landstingens bedömning har varit och är fortfarande att en utökning av antalet platser på läkarutbildningen i Umeå är den bästa garanten för att underlätta läkarförsörjningen till de nordliga landstingen i Sverige.

Ett tydligt tecken på att antalet utbildningsplatser är för få är det faktum att sedan 2003 har antalet läkarlegitimationer som utfärdats till läkare med utländsk utbildning årligen överstigit antalet legitimationer som utfärdats till läkare med svensk utbildning. Ca 25 procent av de yrkesverksamma läkarna i Sverige är utrikes födda och sammantaget innebär detta att Sverige inte är självförsörjande avseende läkarförsörjningen.

Hösten 2007 togs regeringsbeslut om utökning av läkarprogrammen och den största utökningen sker vid Umeå universitet, med 20 nya utbildningsplatser per år. Detta förutsätter dock att universitetet regionaliserar läkarutbildningen inom sjukvårdsregionen, vilket bl a innebär att Sunderby sjukhus kommer att ge läkarutbildning från terminerna 6 till 11, dvs de avslutande 3 åren av utbildningen. De första studenterna kommer vårterminen 2011 och fullt utbyggd till höstterminen 2013 kommer 60 studenter att ha sin utbildning förlagd till Sunderby sjukhus. Eftersom Umeå universitet tillsammans med Norrlandstingens Regionförbund ansökt om ytterligare utökning av läkarutbildningen i Umeå, så kan antalet studenter – vid eventuellt bifall – öka från 60 upp till 90.

Genomförande av den regionaliserade läkarutbildningen är förenad med omedelbara kostnader för landstinget. Dessa avser bl a förberedelser inför och start av utbildningen, samt att utveckla en nödvändig akademisk miljö och säkerställa erforderlig forskningskompetens.

Exempel på kostnader är tillsättning av befattningar i form av lektorat, doktorander och postdoktorander samt handledarutbildning av läkare. Att tillsätta flertalet nya doktorander och postdoktorander är nödvändigt för att antalet disputerade läkare ska öka och därmed säkra framtida lärarkompetens. Utbildning av blivande lektorer är en tidskrävande process, varför tillsättning av dessa befattningar måste påbörjas snarast. En disputerad läkare behöver också tillsättas på halvtid för att arbeta med utbildningen av lektorer och delta i övrigt planeringsarbete i samband med läkarutbildningen. När läkarutbildningen startar kan denna befattning övergå i studierektorsuppdrag för läkarutbildningen.

Landstinget behöver omgående avsätta resurser för ovan redovisade insatser. Detta är viktigt dels för att tydliggöra såväl internt som externt att landstinget är berett att ta ansvar för den regionaliserade läkarutbildningen och dels av praktiska skäl för att förbereda starten av utbildningen.

Principer för finansieringen av den regionaliserade läkarutbildningen och kostnadsfördelningen mellan universitetet och landstingen kommer att fastställas senare efter förhandlingar mellan parterna.

Kostnadsberäkning för 2008 (tkr)

Följande kostnader beräknas uppstå under 2008:

Disputerad läkare, halvtid	87
Doktorander, postdoktorander (6+4)	433
Lektorat (3 st)	260
Adjunkter primärvård (2 st)	86
Handledarutbildning	250
Övrigt*	179
Summa	1 295

* Informationsverksamhet, materialframställning, riktade insatser till studenter m m

Förslag till beslut

Mot bakgrund av det redovisade föreslås att landstingsstyrelsen fattar följande beslut:

- 1 För år 2008 avsätts 1 295 tkr för finansieringen av angivna kostnader. Medlen anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.
- 2 Behovet av resurser för år 2009 beaktas i samband med beredning av det reviderade ekonomiavsnittet i landstingsplanen för år 2009-2011.

Beslut

Beslutsförslaget bifalls.

§ 178

Investeringar 2008

Dnr 16-08

Ärendebeskrivning

I Landstingsplan 2008 har fullmäktige angett den totala nivån för investeringar i inventarier och fastigheter, inklusive investeringar för externa hyresgäster, till 200 000 tkr samt bemyndigat landstingsstyrelsen att besluta om investeringar upp till denna nivå.

Styrelsen har tidigare beslutat om investeringar för 187 727 tkr varav 5 265 tkr avser externa hyresgäster.

Följande fastighetsinvesteringar föreslås (tkr):

Objekt	Totalt	Varav			
		Fas- tigh invest	In- ven- tarier	Drift	Stats- bidrag
Nytt varuintag och avfallsföråd vid Kalix Na- turbruksskola	400	400			
Totalt fastighetsinvesteringar	400	400			

Beslut

Beslutsförslaget bifalls.

§ 179

Försäljning av bostadsrätt i Luleå, Mjölkuddsvägen 13

Dnr 144-08

Ärendebeskrivning

En bostadsrätt i föreningen Mjölkudden 797000-0548 har via mäklare utan-
nonsrats till försäljning.

Lägenhet nr 2028-1-61, Mjölkuddsvägen 13 om 2 r o k, 61 m², inköptes
1975 för 20 000 kronor och i reparationsfonden finns 9 919 kr. Lägenhetens
taxeringsvärde är 164 585 kronor.

Högsta budet för lägenheten är 445 000 kronor.

Förslag till besluts

Bostadsrätt nr 2028-1-61, Mjölkuddsvägen 13 säljs till Ingela Skoog, Stock-
holm, för 445 000 kronor.

Beslut

Beslutsförslaget bifalls.

§ 180

Bidrag till Kulturarv Gallejaur

Dnr 1125-08

Ärendebeskrivning

Gallijar-Järvlia Kulturbildningsförening ansöker om 500 000 kr som medfinan-
siering i en ansökan till länsstyrelsens landsbygdsprogram.

I november 2007 överläts fastigheten Gallejaur 2:3 i Arvidsjaur Kommun, till Stiftelsen Systrarna Karlsson i Gallejaur. Stiftelsen förvaltas av Arvidsjaur kommun, Sparbanken Nord samt Gallijar-Järvlia Kulturbygdsförening.

Fastigheten är en unik relik från 1800-talets månghussystem och utgör ett kärnområde i länsstyrelsens pågående kulturresevatbildande av byn Gallejaur. Fr o m den 16 augusti 2008 är fastigheten länets andra kulturresevat.

Stiftelsen ändamål är att vårda kulturarvet i och kring fastigheten genom att inventera och strukturera det material och de föremål som finns på gården. Resultatet av projektet ska utgöra grund för det fortsatta pedagogiska grundarbete som innebär att levandegöra miljön för besökare och skolor.

Projektet ska också arbeta med att förbättra tillgängligheten till kulturresevatets olika externa delar, t ex Bergmyran, samt förtydliga informationen om platsens kulturhistoria.

Division Kultur och utbildning har tidigare beviljat medel till en förstudie om resevatets framtida utveckling och utformning av de publika insatserna, vilken ligger till grund för föreliggande ansökan.

Projektet genomförs av Gallijar-Järvlia Kulturbygdsförening.

Total budget för projektet under perioden 2008-2010 är 6 120 000 kronor.

Förväntade resultat av projektet

Gallejaur är redan idag ett besöksmål och resevatbildandet kommer att skapa ytterligare intresse för platsen. Projektets syfte är att skapa arbete inom kultur och besöksnäringen, att öka antalet besökare från ca 300 till 5000 per år, samt att skapa en hållbar miljö för den unika platsen och dess besökare.

Yttrande och förslag till beslut

En möjlighet att bevara och utveckla en unik kulturmiljö skulle vara en stor tillgång för länet och de kreativa näringarna i området samt skapa arbetstillfällena.

Mot den bakgrunden föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Medel anvisas ur division Kultur och utbildnings anslag för egna kulturinsatser som projektbidrag för 2008 med 100 000 kr, för 2009 med 200 000 kr samt för 2010 med 200 000 kr, totalt 500 000 kr, under förutsättning att projektet beviljas medel enligt budget från länsstyrelsens landsbygdsprogram, samt att övriga finansörer bidrar så att den förväntade utvecklingen uppnås.
- 2 Erhållna bidrag ska redovisas i samband med att bidraget rekvireras.
- 3 I all annonsering och övrig marknadsföring ska anges att projektet genomförs med stöd av Norrbottens läns landsting. Landstingets logotyp ska användas.
- 4 Projektet ska särredovisas från annan verksamhet och kontinuerligt avrapporteras kvartalsvis samt för övrigt rapporteras och redovisas i enlighet med landstingets regelverk.
- 5 Lägesrapporter skall kontinuerligt redovisas samt att slutredovisning ska göras senast tre månader efter avslutat projekt.

- 6 Eventuell avvikelse från projektplan ska rapporteras till Norrbottens läns landsting. Då beviljade projekt inte genomförs enligt plan kan projektägare bli återbetalningsskyldig.
- -

Yrkande och propositionsordning

Yrkande 1

Av Kent Ögren (s):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Av Dan Ankarholm (ns), Margareta Henricsson (ns), samt Ulf Zakariasson (ns):

- Ansökan avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

-

Beslut

Beslutsförslaget bifalls.

§ 181

Förändringar i projektet ESIS

Dnr 1758-07

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen beslutade den 29 november 2007 (§ 216-07) att medfinansiera projektet ESIS Elektroniksystem – ett regionalt innovationssystem med totalt 1 845 375 kronor, fördelat på 600 000 kronor år 2008, 615 000 kronor år 2009 och 630 375 kronor år 2010.

ESIS Elektroniksystem – ett regionalt innovationssystem som vänder sig till både elektronikföretag och produktägande företag i Norrbotten och Västerbotten. Projektet är tydligt förankrat med ett stort antal företag via de nätverk som parterna arbetar med.

Projektets nuvarande omfattning har dragits ner och dess struktur har ändrats något på grund av sena krav från Nutek och en fördröjd beslutsprocess om medfinansiering från länsstyrelsen i Norrbotten och Region Västerbotten. Krav från Nutek har varit att:

- Kompetens- och Rekryteringsplattformen skall tas bort från projektet och bör istället sökas via den sociala fonden.
- En följdforskningsdel måste läggas till projektet vilket innebär en omfördelning av budgeten i projektet.

Det är fortfarande projektparternas målsättning att kunna skapa ett regionalt innovationssystem kring elektroniksystem i enlighet med den projektansökan som lämnades in i september 2007 genom att:

- Till Nutek i oktober lämna in en kompletterande ansökan till projekt ESIS som omfattar länsstyrelsen i Norrbottens medfinansiering för år 2 och 3, medfinansiering från Regionförbundet Västerbotten samt från fler kommuner. Beslut från Länsstyrelsen i Norrbotten sker i slutet av augusti efter avstämning på ett möte 5 augusti.
- Fullfölja den kompetensinventering som planeras genomföras inom elektronikbranschen under hösten 2008 med stöd från sociala fonden, samt genomföra ett brett kompetensutvecklingsprogram under perioden 2009-2010. Denna satsning väger upp delar av Kompetens- och Rekryteringsplattformen som tvingats strykas från den ursprungliga projektansökan.

Detta förutsätter dock att alla nuvarande finansiärer som fattat beslut om medfinansiering av beslutat projekt ESIS står fast vid de ursprungliga medfinansieringsnivåerna som beslutades i november 2007. I annat faller hela projektsatsningen.

Det förändrade projektet sträcker sig från 1 januari 2008 – 31 oktober 2010 och total projektkostnad är 29 163 810 kr, varav hälften söks från regionala strukturfondsprogrammet. Landstingets medfinansiering är totalt 1 845 375 kr. Utöver landstinget medfinansierar länsstyrelsen i Norrbotten, Luleå tekniska universitet samt kommuner i båda länen.

Förväntade resultat av projektet

Projektets förväntade resultat efter att kompletterande ansökningar beviljats är att ett starkt samverkansnätverk har byggts upp av 30-40 elektronikföretag i regionen, företag som visar god lönsamhet där man i samverkan erbjuder helhetslösningar inom olika marknadssegment. Samarbete har etablerats mellan elektronikföretag och produktägande företag inom flertalet tillväxtbranscher i länen. En fungerande kompetensförsörjningsprocess har etablerats som säkrar en fortsatt tillväxt inom branschen. Spjutspetsforskning bedrivs inom tillämpningsområden som individuellt efterfrågas. Utöver det ska minst 35 nya arbetstillfällen skapats, minst 3 nya företag startats, 3 nya arbetstillfällen för forskare skapats samt att minst 10 produkter kommersialiserats.

Yttrande och förslag till beslut

Med den redan beslutade projektsatsningen för projekt ESIS samt med ovanstående kompletterande projektsatsningar förväntas projektet kunna uppnå den ursprungliga omfattningen och förväntade resultat som landstingsstyrelsen den 29 november 2007 (§ 216-07) beslutade att medfinansiera.

Mot den bakgrunden föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Norrbottens läns landsting kvarstår med sin medfinansiering till projekt ESIS med totalt 1 845 375 kr.

- 2 Medlen anvisas ur anslaget för regionala utvecklingsmedel för 2008 med 600 000 kr, för 2009 med 615 000 kr och för 2010 med 630 375 kr.
- 3 Villkor för landstingets medfinansiering är att den kompletterande ansökningar till NUTEK och andra finansiärer beviljas och att de tilltänkta finansiärerna deltar så att den ursprungliga projektomfattningen i all väsentlig grad kan uppnås.
- 4 I övrigt gäller de villkor som meddelades i landstingsstyrelsens beslut från den 29 november 2007 (§ 216-07).

Beslut

Beslutsförslaget bifalls.

§ 182

Förändringar i projektet TräIN

Dnr 1860-07

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen beslutade den 29 november 2007 (§ 222-07) att medfinansiera projektet TräIN med totalt 2 071 000 kr, fördelat på 121 000 kr för 2007 omfördelat från medfinansieringen till projektet Kompetensutveckling inom träindustrin (1847-06) samt 650 000 kr för vardera åren 2008-2010.

Projektet TräIN, med Luleå tekniska universitet som huvudman, avser att medverka till att stärka och utveckla den norrbottniska trä- och husbyggnadsindustrin inom området industriellt byggande. Projektet består av tre plattformar; industri-, kompetens- och FoU-plattform. Under projektets beredning hos Nutek och Länsstyrelsen har krav ställts på att forskningsinsatserna i träprojekten TräIN, TCN samt Flexibel Trämanufaktur Produktion ska samordnas mellan projekten istället för att varje enskilt projekt har en egen FoU-plattform.

I projektet fokuserar Luleå tekniska universitet sina insatsområden på FoU-plattformen. Deras del av medfinansieringen sker via medel från Vinnova. Samordningen av forskningsinsatserna gör att projektets totala kostnad reducerats från runt 35 500 000 kr till 23 319 567 kr. Den ursprungliga budgeten har dock endast reducerats avseende FoU-plattformen. Övriga plattformar inom TräIN, industri- och kompetensplattformarna, har samma finansieringsbudget som i den ursprungliga ansökan. IUC Norrbotten har ansvaret för genomförandet av båda dessa plattformar.

Förväntade resultat av projektet

Med anledning av samordning av forskningsinsatserna har de förväntade resultat som kan direkt härledas till TräIN reviderats något:

Projektets förväntade resultat är att intresset för träindustrin ökar och att andelen kvinnor som direkt eller indirekt arbetar i branschen ökar. Antal lokalt förankrade leverantörsnätverk blir fler vilket i sig indirekt leder till ett reducerat behov av transporter och en lägre miljöbelastning. Projektet ska även

resultera i att de deltagande företagen ökar sin omsättning med minst 25 procent (30 procent tidigare) och stärkt sin lönsamhet med 6 procent (8 procent tidigare). Sysselsättningen i företagen ska öka med 30 personer, 1 nytt företag (2 tidigare) ska ha gått ut på exportmarknad samt att 1 produkt (5 tidigare) utvecklade i samverkan mellan företag och akademi har kommersialiserats.

Visionen är att medverkande företag förmår att driva programmet vidare efter dess slut. Detta innebär att de etablerade nätverken består och att aktivt arbete sker i dessa nätverk. Samtidigt är den långsiktiga ambitionen att Luleå tekniska universitet och IUC skapar förutsättningar och metoder för permanent samarbete i FoU-frågor tillsammans med den norrbottniska träindustrin.

Yttrande och förslag till beslut

Landstingets ställer sig positiva till samordningen av forskningsinsatserna i de olika aktuella träprojekten. I TräIN medför det att de tidigare förväntade resultaten avseende kommersialiserade produkter har minskat från fem till en. Då det nya projektet innebär ökad samordning i stort så innebär det att totalt antal kommersialiserade produkter som ryms inom den större satsningen på träprojekt i regionen är den samma, men varav endast en kan förväntas härledas direkt till TräIN. Således bör även en redovisning göras kring det träprojektens gemensamma utfall av förväntade resultat.

Förändringen i projektet medför att medfinansiering för 2007 (121 000 kr) ej är nödvändig varför denna bör återföras till projektet Kompetensutveckling inom träindustrin (dnr 1847-06).

Mot den bakgrunden föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Norrbottens läns landstings medfinansiering till projektet TräIN kvarstår för åren 2008-2010 enligt beslut i landstingsstyrelsen den 29 november 2007 (§ 222-07).
- 2 Avsatta medel för medfinansiering 2007 återförs med 121 000 kr till projektet Kompetensutveckling inom träindustrin (dnr 1847-06).
- 3 Projektet ska i samband med lägesrapporter och slutrapport lämna en kompletterande redovisning av de samordnade forskningsinsatsernas utfall vad gäller förväntade resultat.
- 4 I övrigt gäller villkor meddelade i beslut av landstingsstyrelsen den 29 november 2007 (§ 222-07).

-

Yrkande och propositionsordning

Yrkande 1

Av Kent Ögren (s):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Av Dan Ankarholm (ns), Margareta Henricsson (ns), samt Ulf Zakariasson (ns):

- Ansökan avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

-

Beslut

Beslutsförslaget bifalls.

§ 183

Kolsänkor i Norrbotten etapp III

Dnr 381-05

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har tidigare beslutat i §96-06 den 1 juni 2006 och i §117-07 den 31 maj 2007 att medfinansiera etapp I och II av projektet Kolsänkor i Norrbotten. Totalt har landstinget bidragit med 1 000 000 kr.

Kalix Naturbruksgymnasium ansöker om regionala utvecklingsmedel för genomförande av etapp III i projektet. Kolsänkor i Norrbotten ett tillväxtprojekt för bättre miljö. Syftet med projektet är att genom tillämpat utvecklingsarbete anpassa befintlig kunskap till praktiska skogsskötselmetoder som kan utgöra viktiga länkar i uppbyggnaden av det hållbara kretsloppssamhället. Det övergripande målet är att genomföra ett fullskaleförsök med skogen som kolsänka och nå resultat som kan ligga till grund för genererande av projektbaserade utsläppskrediter. Dessutom ska projektet kunna ligga till grund för en framtida utökad tolkning av Kyotoprotokollets kolsänkor.

Projektet är indelat i två faser och finansieras per år (etapp). Fas ett (2006-2008) för utläggning av försöket. Fas två (2009-2012) för uppmätning utarbetande av skötselmodeller och program, beräkningar och spridning av resultaten. Efterarbeten kommer ske under 2013.

Uppnått resultat hittills i projektet

Projektet är nu inne i år tre av fas ett. Försöken är utlagda i Övertorneå, Överkalix och Kalix kommuner i enlighet med den antagna planen. Utifrån de preliminära mätresultaten har Sveaskog och LKAB utarbetat strategier för sitt fortsatta arbete samt beräknat värdet av de i projektet skapade sänkkrediterna i enlighet med det svenska rapportsystemet till FN. Projektet har genom lobbyarbete påverkat riksdagsarbetet i den utsträckningen att regering och riksdag nu antagit Kyotoprotokollets 3.4 som grund för rapporteringen av svenska kolsänkor till EU och FN.

Projektet har även genererat ett antal underprojekt: Handelssystemet – ett projekt som utvecklat ett system för handel med utsläppsrätter. Underprojek-

tet är helfinansierat av LKAB och administreras av Öhrlings PriceWaterhouseCoopers under ledning av huvudprojektets projektgrupp. Kväveberikning av bionäring – ett projekt som studerar möjligheterna att öka kvävehalten i bionäring (rötslam) finansierat av Svenskt Vatten och administreras av SLU och Luleå tekniska universitet.

Förväntade resultat

Förväntade resultat och delmål i projektet är mätning och beräkning av koldioxidbindningen i skogen som kolsänka. Dessa reduktioner ska kunna ligga till grund för skapande av krediter enligt Kyotoprotokollets regler för kolsänkor och/eller gemensamt genomförande med kvantifiering i skapade utsläppsrätter.

- Kvantifiering och beskrivning av tillväxtökningen
Preliminära tillväxtresultat ligger väl i linje med den forskning som tidigare bedrivits i Norrbotten och Västerbotten.
- Upprättat system för recirkulation av samhällets restprodukter i form av organiskt avfall
SYVAB deltar som medfinansierare genom att tillställa pelleterat hygieniserat rötslam till projektets förfogande. Detta utgör näringstillskotts-komponenten i försöksledet bionäring.
- Utvecklade metoder för effektiv spridning av restprodukterna enligt ovan
En ny typ av gödselmedelsspridare har utvecklats i samverkan mellan projektet, SLU (Sveriges Lantbruksuniversitet) och maskinentreprenören.
- Konsekvensanalys av en aktivare skogsskötsel
Ingår i fas två 2009-2012.
- Beskrivning av sysselsättningseffekten kommunvis
Ingår i fas två 2009-2012.

Projektets första fas avslutas 2009 då försöket är utlagt och alla provtyper uppmätta för att kunna följas framgent. Projektets andra fas avslutas 2012 med efterarbeten 2013. Resultaten skall ligga till grund för omförhandlingarna av Kyotoprotokollet 2012. Preliminära resultat kommer att vara tillgängliga redan vintern 2009/2010.

Försöken är upplagda för att möta FNs krav på mätning och redovisning. Detta sker i nära samarbete mellan projektet, SLUs institution för skoglig biometri samt RIS (Riksinventering Skog).

Projektet utgör ett konglomerat av intressenter representerade enskilt och bolagsskogsbruk, skogsindustrier, gruvnäring, stålindustrier, offentliga organisationer, universitet och utvecklingsorgan. Projektet leds av Sveriges Lantbruksuniversitet, institutionen för skogsskötsel bitr Professor Kenneth Sahlén. Projektets totala budget för etapp III under 2008 är 4 780 000 kr varav 500 000 kr söks från landstinget. Andra finansierare väntas vara bland andra Sveaskog, SYVAB och Länsstyrelsen. Sveaskog har garanterat att öka sin finansiering under 2008 för att täcka den underfinansiering som uppstått. Sveaskog uppdrar samtidigt åt projektägaren att söka medel från andra håll. Ansökningar om delfinansiering har lämnats till Baltiska fonden, Billerud och Handelsbanken Skog.

Projektet ser två alternativ för den framtida finansieringen till projektslut: Ett alternativ är att SLU har anmält intresse att annektera av projektet i sin forskningsverksamhet. Det andra alternativet är att intresse har visats att behålla projektet i Norrbotten med finansiering från företag, kommuner, landsting och EUs strukturfonder.

Yttrande och förslag till beslut

Projektet har visat goda resultat i de hittills uppmätta delmålen och uppnådda resultaten. Arbetet bör fortsätta för att ytterligare fördjupa studierna och ge möjlighet att presentera de slutliga mätresultaten. Projektet bör dock arbeta med att så tidigt som möjligt hitta en finansieringsplan för den resterande projektiden istället för att finansiera projektet årsvis i etapper.

Mot den bakgrunden föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Kalix Naturbruksgymnasium beviljas 500 000 kr i bidrag till etapp III (2008) under förutsättning att övriga finansiärer bidrar så att de förväntade resultaten uppnås.
- 2 Medlen anvisas ur anslaget för regionala utvecklingsmedel 2008.
- 3 Erhållna bidrag ska redovisas i samband med att bidraget rekvideras.
- 4 I all annonsering och övrig marknadsföring ska anges att projektet genomförs med stöd av Norrbottens läns landsting. Landstingets logotyp ska användas.
- 5 Redovisning av etappens resultat ska göras senast tre månader efter etappens avslutande.
- 6 Eventuell avvikelse från projektplan ska rapporteras till Norrbottens läns landsting. Då beviljade projekt inte genomförs enligt plan kan projektägare bli återbetalningsskyldig.

-

Yrkande och propositionsordning

Yrkande 1

Av Kent Ögren (s):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Av Dan Ankarholm (ns), Margareta Henricsson (ns), samt Ulf Zakariasson (ns):

- Ansökan avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

-

Beslut

Beslutsförslaget bifalls.

§ 184

Ägardirektiv till Almi Företagspartner Nord AB

Dnr 631-08

Ärendebeskrivning

Ägarna har arbetat fram förslag till gemensamma ägardirektiv till Almi Företagspartner Nord AB enligt bilaga.

Ägarna har i dessa ägardirektiv tydliggjort sina gemensamma intentioner avseende inriktningen av bolagets verksamhet utöver de allmänna förutsättningar som framgår av gällande bolagsordning och det samverkansavtal som föreligger mellan ägarna. Direktiven gäller i första hand för verksamheten under 2009 men omfattar även bolagets verksamhet på längre sikt. Under 2008 har bolaget övertagit den verksamhet som tidigare bedrevs inom Almi-bolagen i Norrbottens och Västerbottens län.

Ägardirektivet är nu föremål för beslut hos respektive ägare.

Förslag till beslut

Norrbottens läns landsting antar ägardirektiv för Almi Företagspartner Nord AB.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Bilaga

Delegationsbeslut

- Ordföranden har
 - lämnat yttrande över Vägverkets underlagsmaterial för översyn av hastighetsföreskrifter i Västerbotten och Norrbottens län (dnr 908-08 och 1140-08).
 - lämnat yttrande över Lagrådsremiss Ersättningsetablering m m för vissa privata vårdgivare (dnr 1486-07).
 - lämnat ansökan om prövningstillstånd samt överklagande av Länsrätten i Norrbottens läns dom 2008-07-01, mål 801-08 (dnr 1490-08)
- Sammanställning över beslut inom kulturområdet (dnr 22-08).

Övrigt

- Protokollsutdrag från Västerbottens läns landsting över beslut om medlemsskap i Norrstyrelsen (997-08).
- Protokoll från sammanträde med Norrstyrelsen och Norrstyrelsens föreningsstämma den 27 juni 2008 (dnr 997-08).
- Sammanträdesanteckningar från Norrstyrelsens arbetsutskott 27 juni och 14 juli 2008 (dnr 997-08).
- Skrivelse från reumatikerföreningen i Kiruna ang reumatikernas situation (dnr 1424-08).
- IT Norrbottens yttrande över betänkandet Bredband till hela landet (SOU 2008:40) (dnr 1123-08))
- Beslut från SKL:s förbundsstyrelse om
 - Överenskommelse mellan regeringen och SKL om åtgärder för att vidareutveckla företagshälsovården (dnr 1497-08).
 - Överenskommelse mellan regeringen och SKL om en rehabiliteringsgaranti (dnr 1498-08).
 - Förbundsavgift år 2009 till Sveriges Kommuner och Landsting (dnr 1568-08).
 - Ökad IT-samverkan mellan kommunerna och landstingen inom vård, omsorg och övriga verksamheter (dnr 1565-08).
 - Rekommendation om interkommunala ersättningar för utbildning vid landstingens/regionernas folkhögskolor samt bidrag till stiftelse- och rörelsefolkhögskolor utanför det egna området 2009 (dnr 1566-08).
 - Rekommendation att rekommendationen om centralt samordnad upphandling av vanligt influensavaccin upphör att gälla efter influensasäsongen 2008/09 (dnr 1567-08).

- Protokoll från möte med Länstrafiken den 28 juli 2008 (dnr 54-08).